

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De Nieuwe Conditionaliteit: Verschuivende paradigma's of de terugkeer van het neoliberalisme in de armoedebestrijdingsstrategieën van Sub-Sahara Afrika?

Wijzenbroek, Xanthe

Citation

Wijzenbroek, X. (2020). *De Nieuwe Conditionaliteit: Verschuivende paradigma's of de terugkeer van het neoliberalisme in de armoedebestrijdingsstrategieën van Sub-Sahara Afrika?*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3179431>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master thesis in the Leiden University Student Repository](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3179431>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De Nieuwe Conditionaliteit

Verschuivende paradigma's of de terugkeer van het neoliberalisme in de armoedebestrijdingsstrategieën van Sub-Sahara Afrika?

ABSTRACT: Wereldwijde armoede en goed bestuur vormen een hardnekkig dilemma voor ontwikkelingshulp. Het economische hervormingsbeleid dat de internationale financiële instellingen hadden voorgesteld als oplossing kwam op losse schroeven te staan toen bleek dat ontwikkelingslanden enorme schulden bleven opbouwen terwijl het economisch, politiek en sociaal niet beter ging. Deze scriptie onderzoekt of recente verschuivingen hebben plaatsgevonden in de manier waarop de Wereldbank en het IMF armoede en slecht bestuur bestrijden, sinds critici het neoliberale beleid in twijfel trokken. Hiervoor zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld: *In hoeverre is sinds het neoliberale ontwikkelingsbeleid de aandacht verschoven naar armoedebestrijding, eerlijke welvaartsverdeling en goed bestuur, als leidraad in de ontwikkelingshulp van Sub-Sahara Afrika?* En: *Wat is het effect van de beleidsaandacht op economische ontwikkeling, armoedevermindering, eerlijke welvaartsverdeling en goed bestuur in Sub-Sahara Afrika?* Om antwoord te geven op deze vragen zijn de armoedebestrijdingsstrategieën onderzocht die Ghana, Rwanda, Togo en Guinee-Bissau na het tijdperk van de structurele aanpassingen hebben geformuleerd in samenwerking met de ontwikkelingsbanken. Uit de trefwoordenanalyse is gebleken dat binnen de ontwikkelingssamenwerking de meeste nadruk is gelegd op armoedebestrijding en eerlijke welvaartsverdeling. Hoewel dit duidt op een verschuiving van de aandacht in het ontwikkelingsbeleid, blijft de impact toch beperkt door het aanhoudende economische gedachtegoed waarmee de ontwikkelingsbanken het probleem van armoede en goed bestuur trachten aan te pakken.

UNIVERSITEIT LEIDEN:

BA SCRIPTIE INTERNATIONALE BETREKKINGEN EN ORGANISATIES

Student: Xanthe A. Wijzenbroek

Studentnummer: S2035820

E-mail: xanthewijzenbroek@gmail.com

Opdracht: Bachelor deelproject 2019/2020

Vak: Democratisation Processes in Contemporary Africa

Eerste lezer: Dr. L. Demarest

Tweede Lezer: Dr. M. Spirova

Woordenaantal exclusief voetnoten, bibliografie en tekstvakken: 8767

VOORWOORD VAN AUTEUR

Voor u ligt de scriptie *‘De Nieuwe Conditionaliteit: Verschuivende paradigma’s of de terugkeer van het neoliberalisme in de armoedebestrijdingsstrategieën van Sub-Sahara Afrika?’*. Deze scriptie is het hoogtepunt van drie jaar grote persoonlijke, internationale belangstelling: of het nu gaat over globalisering, internationale conflicten, de kloof tussen arm en rijk, migratieproblematiek of politieke vraagstukken. Tijdens mijn studie, Internationale Betrekkingen en Organisaties, kwam ik erachter dat mijn passie ligt bij ontwikkelingsvraagstukken in de internationale politiek. De drang naar het opdoen van meer kennis over dit onderwerp heb ik kunnen toepassen in mijn onderzoek naar de armoedebestrijdingsstrategieën in Sub-Sahara Afrika.

De uitvoering van het onderzoek is echter geen gemakkelijke opgave geweest. Gezien de vele praktische beperkingen en de complexiteit van de computerprogramma’s die ik wilde gebruiken duurde het lang voordat het onderzoek gerealiseerd was. Nadat het gelukt was om zelf een trefwoordenanalyse te ontwikkelen heb ik de scriptie kunnen afronden.

Tijdens het schrijven van deze scriptie heb ik het voorrecht gehad om met verschillende personen mijn problemen, bevindingen en gedachten te kunnen bespreken. Bij dezen wil ik graag mijn scriptiebegeleider, Leila Demarest, bedanken voor de fijne begeleiding en ondersteuning bij dit project. Zij heeft steeds mijn vragen kritisch beantwoord, waardoor ik verder kon met het schrijven van mijn scriptie. Zonder haar inzet had ik dit onderzoek niet kunnen voltooien.

Tevens wil ik Bart Groenland bedanken die mij heeft geholpen met het installeren van de programma’s voor mijn onderzoek. Tot slot, wil ik ook mijn dierbare familie en vrienden bedanken die mij door dit gehele traject heen moreel hebben ondersteund om deze passie van mij te blijven volgen. Dankzij hen ben ik gemotiveerd en positief gebleven om deze scriptie tot een goed einde te brengen.

Ik heb met veel toewijding en plezier aan dit project gewerkt. De onderzoeksresultaten moeten een belangrijke bijdrage leveren aan het academische debat over de internationale ontwikkelingssamenwerking. Ik hoop daarom dat deze scriptie van enig nut zal zijn voor iemand of inspiratie biedt tot verder onderzoek naar het aanpakken van armoede en goed bestuur in de 21ste eeuw.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Xanthe Wijzenbroek

Leiden, 16 Juni 2020

INHOUDSOPGAVE

<u>Afkortingenlijst</u>	3
<u>Introductie: Armoedebestrijding voor ontwikkeling: op weg naar een nieuw paradigma?</u>	5
<u>Hoofdstuk 1: Theoretisch kader</u>	8
1.1: Staten of markten?	8
1.2: Politieke teleurstelling in de internationale gemeenschap.....	10
1.3: Armoede en ontwikkeling	11
1.4: Het debat over armoede, de staat en ontwikkeling.....	12
1.5: De staat als oplossing: het realiseren van goed bestuur	13
1.6: Neoliberalisme, armoedebestrijding en goed bestuur: de internationale lacune	15
<u>Hoofdstuk 2: Methodologisch kader</u>	17
2.1: Onderzoeksmethode	17
2.2: Selectieprocedure van de case studies.....	18
<u>Hoofdstuk 3: Beleidsverschuivingen en het effect van armoedebestrijding op ontwikkeling</u>	21
3.1: Het ontwikkelingsbeleid van Togo: de onderzoeksresultaten	21
3.2: Het ontwikkelingsbeleid van Guinee-Bissau: de onderzoeksresultaten	23
3.3: Het ontwikkelingsbeleid van Rwanda: de onderzoeksresultaten	25
3.4: Het ontwikkelingsbeleid van Ghana: de onderzoeksresultaten	27
3.5: Vergelijkende analyse van het ontwikkelingsbeleid	29
<u>Hoofdstuk 4: Analyse van de onderzoeksresultaten</u>	33
<u>Hoofdstuk 5: Conclusie en reflectie</u>	34
<u>Bibliografie</u>	36
<u>Appendix</u>	39

AFKORTINGENLIJST

ADC	Austrian Development Cooperation
GDP	Gross Domestic Product
GGP's	Good Practice Principles
HIPC	Heavily Indebted Poor Country
ICF	International Finance Cooperation
IFI	Internationale Financiële Instelling
IMF	Internationaal Monetair Fonds
MDG	Millennium Development Goals
OECD	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OHCHR	Office of the High Commissioner for Human Rights (UN Human Rights)
PRSP	Poverty Reduction Strategy Program
SAP	Structural Adjustment Program
UNDP	United Nations Development Programme
UNESCAP	United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
VN	Verenigde Naties

Scriptie

INTRODUCTIE: ARMOEDEBESTRIJDING VOOR ONTWIKKELING: OP WEG NAAR EEN NIEUW PARADIGMA?

The message: if some countries can make great progress towards reducing poverty in its many forms, others can as well. But conflict is reversing gains in social development in many countries in Sub-Saharan Africa. The spread of HIV/AIDS is impoverishing individuals, families and communities on all continents. And sustained economic growth—that vital component for long-run reductions in poverty—still eludes half the world’s countries. For more than 30 of them, real per capita incomes have fallen over the past 35 years. And where there is growth, it needs to be spread more equally.

(OECD, 2000, p. 4)

Dit citaat komt uit het eerste gezamenlijke verslag van de Verenigde Naties (VN), de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD), de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds (IMF) (OECD, 2000, pp. 4-5). In dit rapport beschrijven deze instellingen hoe zij met elkaar de komende vijftien jaar armoede in de derde wereld willen bestrijden met zeven doelstellingen gericht op armoede, onderwijs, kindersterfte, moedersterfte, gendergelijkheid, gezondheid en milieu. Het rapport ontstond nadat de ontwikkelaars, Kofi Annan (VN), Donald Johnston (OECD), Horst Köhler (IMF) en James Wolfensohn (Wereldbank), toegeven dat hun ontwikkelingsbeleid onsamenhangend was (Koch, 2000). Het was noodzakelijk om op coherente wijze samen te werken om een wereld zonder armoede te verwezenlijken.

Het heeft vele decennia geduurd voordat de grote internationale financiële instellingen (IFI's) armoedebestrijding als centraal focuspunt namen in hun beleid (Carothers & Gramont, 2013, p. 41). Vanaf de jaren tachtig werd de ontwikkelingssamenwerking namelijk gedomineerd door het neoliberale gedachtegoed: op sociaal, politiek, economisch en juridisch vlak was sprake van radicale beleidshervorming, herstructurering en minder overheidsinterventie. In ontwikkelingslanden was dit stabiliseringsbeleid nodig om economisch mismanagement op te lossen dat voor schuldproblematiek had gezorgd (Ezrow et al., 2016, pp. 192-193).

Ontwikkelingsorganisaties zagen menselijke basisbehoeften en armoedevermindering niet als expliciet doel binnen de aanpak van structurele aanpassingen (Warwick & John, 2011, p. 307). Men geloofde veeleer dat met het bevorderen van economische groei de vooruitgang uiteindelijk zou doorsijpelen naar armen. Critici constateerden dat het neoliberale beleid nieuwe vormen van armoede en ongelijkheid creëerde. Bezuinigen op sociale voorzieningen zorgden voor armoede en het markt-gestuurde model bevoordeelde de rijke en machtige groepen ten koste van armen. Bovendien werd

opgemerkt dat IFI's de conditionaliteit gebruikten om hun eigen politieke en economische ideologieën op te leggen aan regeringen van hulpontvangende landen (Hilary, 2010, p. 80). Daarbij schonken de kredietverstrekkers geen aandacht aan of de hulp passend was bij de lokale context, behoeftes en situaties van het ontwikkelingsland. Hierdoor ontstond een sterke weerstand tegen internationale donoren. In ontwikkelingslanden veroorzaakte de ontevredenheid onder de bevolking dat regeringen hun verplichtingen van de structurele aanpassingsprogramma's (SAP's) hebben geannuleerd, herroepen of gewoon niet zijn nagekomen (Carothers & Gramont, 2013, p. 44).

Sinds de jaren negentig is een nieuwe fase aangebroken (De Haan, 2009; Warwick & John, 2011, 308). De Wereldbank en het IMF beloofden minder structurele randvoorwaarden te stellen aan ontwikkelingshulp en de hulp te verbreden met meer aandacht voor armoedebestrijding. IFI's zagen ook voordelen in het betrekken van de nationale overheid in het ontwikkelingsproces. Eén van de nieuwe initiatieven die in deze trend opkwam was het HIPC-programma uit 1996 (Quarthey, 2005, pp. 1077-1092; Ezrow et al., 2016, pp. 199-201; Wijzenbroek, 2020, p. 11). Met dit plan probeerden de IFI's armoede terug te dringen en landen met zware schuldenlasten te helpen. Ontwikkelingslanden kwamen in aanmerking voor schuldverlichting als zij onhoudbare schulden hadden. In de praktijk betekende dit dat het verschil tussen schulden en export meer dan 200-250% bedroeg, of het gat tussen schulden en overheidsinkomsten lag boven de 280%. Als aan deze voorwaarden werd voldaan moest het HIPC-land een zesjarig traject doorlopen waarin het een Poverty Reduction Strategy Paper (PRSP) moest uitvoeren. In deze beleidsnota's werden in het kader van armoedebestrijding de voorwaarden voor toekomstige hulp opgesteld. Regeringen werkten samen met donoren, niet-gouvernementele organisaties en lokale gemeenschappen om de realistische hulpstrategie te formuleren.

In de hulpindustrie ontstonden ook inspanningen om de effectiviteit van hulp te vergroten (Fritz & Menocal, 2007; Ezrow et al., 2016, p. 283; Faust, Koch, & Leiderer, 2011, pp. 1-4). In 2005 werd de *Paris Declaration on Aid Effectiveness* ondertekend. De verklaring zou de fragmentatie van hulpprojecten verminderen, partnerschappen verbeteren en focussen op sectoraal beleid en goed bestuur. Sindsdien werd van hulpontvangende staten en donoren geacht verantwoordelijkheid te nemen om hun beleid te harmoniseren en om de ontwikkelingsdoelstellingen te behalen.

Naast neoliberalisme zijn in de afgelopen jaren armoedebestrijding en goed bestuur sleutelaspecten geworden bij internationale donoren. Deze scriptie onderzoekt de interactie van deze drie thema's: neoliberalisme, armoedebestrijding en goed bestuur. Tot op heden bestaat geen consensus in het academische debat over welke nadruk de ontwikkelingsbanken leggen in hun beleid. Ook toont weinig onderzoek aan dat de IFI's sinds de *Washington Consensus* de vertegenwoordigers van het neoliberalisme zijn gebleven of dat daadwerkelijk iets veranderd is hun onderliggende visie bij het aanpakken van ontwikkeling en armoede. De academische relevantie van deze scriptie is daarom om de volgende lacune op te vullen: een begrip krijgen over hoe enerzijds het neoliberale beleid en anderzijds armoedebestrijding, welvaartsverdeling en goed bestuur zijn ingebed binnen de internationale ontwikkelingssamenwerking sinds de jaren negentig. Met andere woorden, dit onderzoek kijkt kritisch

of de nieuwe hulpagenda parallellen vertoont met het neoliberale model om te beoordelen of het beleid een keerpunt bereikt heeft sinds de millenniumwisseling waardoor de nadruk is komen te liggen op goed bestuur en armoedebestrijding, of dat het hier slechts gaat om het neoliberalisme dat in een nieuw jasje is gestoken. Aanvullend op deze doelstelling is getracht te achterhalen wat het effect is van de specifieke beleidsaandacht in de hulpstrategieën op de ontwikkeling van landen in Sub-Sahara Afrika. Gezien deze doelstellingen, luiden de onderzoeksvragen als volgt: *In hoeverre is sinds het neoliberale ontwikkelingsbeleid de aandacht verschoven naar armoedebestrijding, eerlijke welvaartsverdeling en goed bestuur, als leidraad in de ontwikkelingshulp van Sub-Sahara Afrika? En: Wat is het effect van de beleidsaandacht op economische ontwikkeling, armoedevermindering, eerlijke welvaartsverdeling en goed bestuur in Sub-Sahara Afrika?*

De onderzoeksresultaten moeten een belangrijke maatschappelijke bijdrage leveren aan het academische debat over de internationale ontwikkelingssamenwerking. In plaats van de overheid enerzijds te zien als het probleem voor ontwikkeling en anderzijds als het wondermiddel voor alle ontwikkelingsproblemen, werpt dit onderzoek een nieuw licht op de academische debatten door te benadrukken dat een genuanceerd perspectief nodig is.¹ De one-size-fits-all-solution van ontwikkeling heeft tot nu toe namelijk geen gunstige resultaten opgeleverd (Ezrow et al., 2016, pp. 22-25). Zoals Knoll (2008, p. 81) beargumenteerde is de eerste stap naar een oplossing de erkenning dat niet één recept voor ontwikkeling bestaat. Het is onmogelijk om ontwikkelingslanden dezelfde regels op te leggen of te verwachten dat ze hetzelfde pad zullen bewandelen als geïndustrialiseerde landen.

Het eerste hoofdstuk van deze scriptie is historisch van aard: het kijkt naar hoe de focus in ontwikkelingshulp de afgelopen jaren is verschoven. Aanvullend zullen de verschillende visies van de IFI's en van academici worden besproken die ingaan op economische ontwikkeling, de rol van de staat en armoedebestrijding. Het tweede hoofdstuk bevat het methodologische kader, waarin de onderzoeksmethode en caseselectie wordt besproken. Binnen de regio Sub-Sahara Afrika is gekeken naar Togo, Guinee-Bissau, Rwanda en Ghana. Deze keuze is gebaseerd op een korte datastudie, waarbij landen onderzocht zijn die zowel SAP's als PRSP's hebben doorlopen en verschillend scoorden op de indicatoren: GDP per capita, goed bestuur en het aantal personen dat onder de armoedegrens leeft. Om relevante uitspraken te kunnen doen is data verzameld in de periode van 1990 tot 2018. Bij de cases is een inhoudsanalyse met trefwoorden toegepast. Hiervoor zijn officiële beleidsdocumenten gebruikt: Poverty Reduction Strategy Papers. De resultaten van het onderzoek worden in het derde en vierde hoofdstuk besproken. Tot slot geeft hoofdstuk vijf een conclusie en een reflectie op dit onderzoek.

¹ Geïnspireerd door de gedachtegang van de auteurs Ezrow, N., Frantz, E., & Kendall-Taylor, A. (2015) In *Development and the State in the 21st century: Tackling the Challenges facing the Developing World*. Macmillan International Higher Education.

HOOFDSTUK 1: THEORETISCH KADER

Dit hoofdstuk zal de belangrijkste theorieën, terminologie, definities en academische debatten bespreken rondom economische ontwikkeling, armoedebestrijding en goed bestuur. Voor dit onderzoek is het relevant om te verduidelijken welke kennis en controversen bestaan in de literatuur over de thema's in deze scriptie. Zodoende biedt dit kader een fundamentele basis om de cases te analyseren.

1.1: STATEN OF MARKTEN?

In zijn boek *'A brief history of Neoliberalism'* beweert Harvey (2005) dat de rol van de staat bestaat uit het creëren van markten, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, sociale zekerheid of milieuvervuiling. Overheidsinterventie in de markt is echter niet toegestaan, omdat de staat nooit over genoeg informatie kan beschikken om prijzen vast te stellen en omdat belangengroeperingen gemakkelijk staatsinterventies kunnen beïnvloeden. Harvey claimt dat:

Neoliberalism is in the first instance a theory of political economic practices that proposes that human well-being can best be advanced by liberating individual entrepreneurial freedoms and skills within an institutional framework characterized by strong private property rights, free markets and free trade (Harvey, 2005, p.2)

Beïnvloed door de definitie van Harvey, geven Thorsen en Lie (2007) in hun artikel *'What is Neoliberalism?'*, een soortgelijke definitie van neoliberalisme. In hun ogen is neoliberalisme een *'(...)* loosely demarcated set of political beliefs which most prominently and prototypically include the conviction that the only legitimate purpose of the state is to safeguard individual, especially commercial, liberty, as well as strong private property rights' (p.14). Oftewel, de marktwerking staat centraal en overheidsinterventies zijn beperkt.

Het idee van een minimale rol voor de overheid is terug te leiden tot vroege neoliberale denkers als Adam Smith en David Ricardo (Ezrow et al., 2016, p. 47). Met zijn boek *'The Wealth of Nations'* uit 1776, bracht Smith (2010) het laissez-faire denken onder de aandacht. In deze visie moest met zo min mogelijk overheidsinterventie en met het principe van de 'onzichtbare hand' de economie vooruitgang zorgen. Op het internationale niveau vertaalde dit zich in vrijhandel, open kapitaalstromen en buitenlandse investeringen. Ook Ricardo (1821) claimde dat door vrijhandel 'comparatieve voordelen' kunnen ontstaan, omdat elk land tegen de laagste kosten produceert.

Door de jaren heen is de opvatting veranderd dat de overheid een minimale rol moet spelen in de economie. Het economische liberalisme kreeg een nieuwe betekenis met het uitbreken van de Grote Depressie in de jaren dertig. Tijdens deze periode schreef John Maynard Keynes (1936) in zijn boek *'The General Theory of Employment, Interest and Money'*, over de positieve rol van de staat in de markt. Keynes claimde dat binnen het vrijemarktkapitalisme de staat interventies moest doen om de markt bij

te sturen (Ezrow et al., 2016, p. 46). De overheid kon in tijden van recessie de economie stimuleren door de grote conjunctuur wat te verminderen en door problemen als werkloosheid en deflatie aan te pakken.

Na de Tweede Wereldoorlog kwam ontwikkelingshulp op gang, geïnspireerd door de theorie van Keynes. Beïnvloed door de optimistische naoorlogse visie van economische vooruitgang werd hulp een geïnstitutionaliseerde onderneming, waarbij economische groei gezien werd als de drijfkracht voor ontwikkeling (Carothers & Gramont, 2013, pp. 22-23). Het Westen hoopte dat externe financiële interventies dekoloniserende landen in Afrika, Azië, het Midden-Oosten en Latijns-Amerika vooruit zouden helpen. Deze visie werd ondersteund door het idee dat in deze regio's vaak geen mogelijkheid bestaat om te sparen, wat op den duur resulteert in een gebrek aan investeringen, een lage productie en armoede (Sachs, 2006, 51-89). Ontwikkelingshulp zou voorzien in het tekort aan nationaal spaargeld en de behoefte aan investeringen en technologieën (Emmerij, 2002, pp. 248-252; Kruistum, 2008, p. 7). De verwachting was dat door het marktmechanisme op de lange termijn hogere inkomsten voor de hele bevolking zouden voortvloeien uit de economische doelen.

In de loop van de jaren zestig veranderde de optimistische visie (Carothers & Gramont, 2013, p. 29). In westerse beleidskringen ontstonden twijfels over het vermogen van ontwikkelingshulp om economische groei te bevorderen. Economische vooruitgang bracht niet automatisch parallelle democratische systemen of sociale transformaties. En waar hulp leek bij te dragen aan groei waren de levens van arme mensen niet verbeterd. Ontwikkelingslanden leden juist onder padafhankelijkheid.²

Als gevolg van de tegenvallende realiteit ontstonden twee tegenstrijdige stromingen (Carothers & Gramont, 2013, pp. 35-37; Emmerij, 2002, p. 249). Bij de eerste trend nam de VN 'familie' van organisaties het voortouw. In dit model verschoof de aandacht naar onderwerpen als onderwijs, gender, milieu, voeding, armoedebestrijding, gezondheidszorg, werkgelegenheid, inkomensverdeling, basisbehoeften en technologische ondersteuning. In de internationale context beschouwden ontwikkelingsdeskundigen deze aspecten als politieke doelen, maar in de praktijk zagen ontwikkelingsorganisaties ze niet zo.

Daarentegen was het andere ontwikkelingsmodel gebaseerd op het neoclassicisme. In deze marktgerichte benadering kwamen opnieuw neoliberale ideeën naar voren als het belang van effectiviteit, productiviteit en een open economie (Ezrow et al., 2016, pp. 45-52). Deze stroming won aan populariteit door toenemende kritiek op het Keynesiaanse gedachtegoed. Neoklassieke economen als Milton Friedman, George Stigler, Ronald Coase en Gary Becker³ waren sterk tegen het idee dat de overheid moest interveniëren in de markt om de economie te stabiliseren (Palley, 2005, p. 1). Volgens hen veroorzaakte de overheid het gebrek aan vooruitgang. Ook andere klassieke neoliberalen als Friedrich von Hayek, Milton Friedman, Harry G. Johnson en Deepak Lal, beweerden dat de overheid niet over de capaciteiten beschikte om de markteconomie optimaal te sturen (Ezrow et al., 2016, pp. 48-

² Padafhankelijkheid betekent dat gemaakte keuzes uit het verleden voor het ontvangen van hulp en leningen van invloed zijn op de loop van latere gebeurtenissen. Hierdoor zijn de regeringen van ontwikkelingslanden beperkt in hun keuzemogelijkheden en zonder buitenlandse hulp blijft ontwikkeling haast onmogelijk.

³ Deze personen waren zeer invloedrijk binnen de Chicago School of Economics.

49). Overheidsinterventies zouden tot onnodig veel staatsplanning leiden, wat desastreus zou zijn voor groei. Kortom, in plaats van staatsplanning en regulering waren de markt en de rol van individuen de oplossing voor ontwikkelingsproblemen en de weg naar economische welvaart.

In de internationale gemeenschap kwam het marktgerichte ontwikkelingsmodel onder de aandacht onder leiding van Margaret Thatcher en Ronald Reagan (Carothers & Gramont, 2013, pp. 41-42). Het neoliberale model werd versterkt door het Berg Rapport uit 1981, beter bekend als: '*Accelerated Development in Sub-Saharan Africa: An Agenda For Action*'. Hierin gaf de Wereldbank voor het eerst aandacht aan de schulden crisis in Afrika (Ezrow et al., 2016, p. 192). Uit het rapport bleek dat sommige landen in Afrika niet in staat waren hun schulden af te lossen. De economische problemen konden alleen worden verholpen door oplossingen op de lange termijn, zoals een afnemende rol van de staat en belangrijke binnenlandse beleidshervormingen.

In reactie op het rapport werd ontwikkelingshulp conditioneel (Babb, 2013, p. 274; Carothers & Gramont, 2013, 42). Ontwikkelingslanden hadden pas recht op leningen als ze gewenste politiek-economische veranderingen ondergingen. De aangemoedigde hervormingen behoorden tot de *Washington Consensus*. Dit beleidsparadigma bestond uit tien voorstellen (Lopes, 2012, p. 2). In deze adviezen werd de nadruk gelegd op privatisering, liberalisering, bezuiniging op de begroting, fiscale- en monetaire discipline en het openstellen van grenzen voor handel- en kapitaalstromen.

Sommige landen hadden zoveel schuldproblematiek door leningen bij IFI's, als de Wereldbank, het IMF en de International Finance Cooperation (ICF), waardoor ze noodgedwongen aan de structurele voorwaarden moesten voldoen (Ezrow et al., 2016, pp. 52-53). Om schuldaflossing in goede banen te leiden werden *Structural Adjustment Programmes* gestart. Dit initiatief garandeerde dat schulden werden terugbetaald en dat economieën werden geherstructureerd. Gebaseerd op neoliberale uitgangspunten waren de belangrijkste doelen: het bevorderen van groeicijfers door de economische structuur van de staat te veranderen en tegelijkertijd het verlagen van de schulden door de rol van de staat in de economie te verminderen. Om de efficiëntie van de overheid te maximaliseren bestonden hervormingsprogramma's uit stabilisatie- en aanpassingsmaatregelen.⁴

1.2: POLITIEKE TELEURSTELLING IN DE INTERNATIONALE GEMEENSCHAP

Vanaf de tweede helft van de jaren tachtig kreeg de neoliberale filosofie zwaar te verduren onder kritiek op het 'one-size-fits-all' karakter van het economische beleid (Ezrow et al, 2016, p. 281; Birdsall & Barder, 2006, p. 5). Effecten van de hervormingen verschenen niet. Beleidsconditionaliteit⁵ werkte niet voor economische groei, want de prestaties waren verre van uitmuntend en de vooruitgang die werd geboekt ging gepaard met hoge maatschappelijke kosten. Bovendien namen schulden van staten toe,

⁴ Stabilisatiemaatregelen probeerden de overheidsuitgaven te verlagen, door bijvoorbeeld de munt te devalueren of ambtenaren te ontslaan. Zodra de economie gestabiliseerd was gingen de aanpassingsmaatregelen in. Deze bestonden bijvoorbeeld uit het openstellen van de economie voor de wereldmarkt en het privatiseren van staatsindustrieën (Ezrow, Frantz, & Kendall-Taylor, 2016, 52-53).

⁵ Met conditionaliteit wordt het ontwikkelingsbeleid van de IFI's bedoeld waarbij de overheid van een hulpontvangend land aan bepaalde voorwaarden/eisen moet voldoen om hulp te krijgen.

ging het slechter met arme mensen en zorgde de groeiende ongelijkheid voor sociale onrust.

Rond de millenniumwisseling werd het neoliberale beleid zo bekritiseerd de aandacht terug verschoof naar een staatsgericht perspectief. Deze trend werd weerspiegeld in het Wereldbankrapport: *The State in a Changing World* (1997). Het rapport erkende dat de staat belangrijk was voor ontwikkeling en dat sommige landen in de jaren tachtig waren doorgeslagen in hun pogingen een staat te creëren met zo min mogelijk overheidsinterventie (Ezrow et al., 2016, p. 60). De Wereldbank gaf echter niet toe dat staten in de derde wereld zwak waren door het ineffectieve, orthodoxe beleid. Daarentegen leek het rapport twijfels te indiceren over het strikte neoliberale beleid.

Het rapport versterkte het idee dat ontwikkeling een sterke staat vereist met de capaciteiten om armoede te bestrijden, economische ontwikkeling te bevorderen en hervormingen te implementeren (Ezrow et al, 2016, 45, p. 60). Vanaf dat moment brak een nieuwe fase aan in de hulpindustrie, waarbij de *Post-Washington Consensus* centraal kwam te staan (Birdsall & Barder, 2006, p. 5). Het IMF en de Wereldbank namen procesconditionaliteit als leidraad in hun ontwikkelingsbeleid. Dus, regeringen van ontwikkelingslanden moesten inzet tonen om gepaste ontwikkelingsplannen te implementeren en in de strategieën verschoof de aandacht naar armoedebestrijding en goed bestuur.

1.3: ARMOEDE EN ONTWIKKELING

Na verloop van tijd zijn verschillende definities geformuleerd voor armoede, afhankelijk van de context en opvattingen van academici (Bellù & Liberati, 2005, p. 2). Het begrip wordt vaak in verband gebracht met vormen van economische achterstand. In deze zin betekent armoede dat een persoon niet over de financiële middelen beschikt om een minimum levensstandaard te bereiken (Akindola, 2009, p. 123; Wagle 2002, p. 156). Het inkomen is dan te laag om in menselijke basisbehoeften te voorzien als gezond voedsel, schoon drinkwater, kleding, onderdak en medische zorg. Op dezelfde wijze definieert de VN armoede als:

Fundamentally, poverty is a denial of choices and opportunities, a violation of human dignity. It means lack of basic capacity to participate effectively in society. It means not having enough to feed and cloth a family, not having a school or clinic to go to, not having the land on which to grow one's food or a job to earn one's living, not having access to credit. It means insecurity, powerlessness and exclusion of individuals, households and communities. It means susceptibility to violence, and it often implies living on marginal or fragile environments, without access to clean water or sanitation (Gordon, 2005, p. 4).

Statement, June 1998 – signed by the heads of all UN agencies

De Wereldbank geeft evenals de VN een economische visie op armoede: armoede moet gedefinieerd worden als de toestand waarin het inkomen onder de armoedegrens valt. Anders gezegd: armoede betreft een onaanvaardbare achterstand in het menselijk welzijn. Ook het IMF hanteert deze omschrijving (Ames, Brown, Devarajan & Izquierdo, 2001, p. 2). De ontwikkelingsbanken definiëren armoede als:

Poverty is pronounced deprivation in well-being, and comprises many dimensions. It includes low incomes and the inability to acquire the basic goods and services necessary for survival with dignity. Poverty also encompasses low levels of health and education, poor access to clean water and sanitation, inadequate physical security, lack of voice, and insufficient capacity and opportunity to better one's life (Ehebrecht, 2015, p. 27).

Naast armoede gedefinieerd als economische vrijheid, kan armoede wijzen op politieke vrijheid, sociale zekerheid en sociale voorzieningen. Amartya Sen (1985) beweert dat armoede een gebrek aan mogelijkheden is om in een samenleving te functioneren en een leven te leiden zoals men wil. Volgens Sen is vrijheid zowel een doel als een middel om vooruitgang te bereiken. Het gaat om intrinsieke, reële waarden om een gezond en goed leven te kunnen leiden.

Al deze definities komen met elkaar overeen door armoede te zien als de situatie waarin iemand het inkomen mist om te voorzien in zijn dagelijkse behoeften. Deze scriptie gebruikt daarom de definitie van de Wereldbank: *“Poverty is the lack of, or the inability to achieve, a socially acceptable standard of living”* (Konwar, 2018, p. 105). Deze definitie vat kort en bondig samen hoe verschillende academici en instituties door de tijd heen armoede hebben omschreven.

1.4: HET DEBAT OVER ARMOEDE, DE STAAT EN ONTWIKKELING

Armoedebestrijding is een groot dilemma bij de IFI's. Lang is gezegd dat het uiteindelijk wel goed zou komen in ontwikkelingslanden, want economische groei en weinig staatsinterventie zou armoede verminderen. Deze marktvisie viel snel in duigen, want in de realiteit bleek dat de markt ook armoede bracht. Dit was een onaangenaam verschijnsel dat niet bij het neoliberalisme paste en de assumpties van het neoliberale gedachtegoed in twijfel bracht. In hoeverre kon de markt ontwikkelingsproblemen oplossen of moest toch de staat interveniëren?

In de debatten ontstond enerzijds de visie dat armoede 'afgeleid' was van groei, met andere woorden: naarmate groei toeneemt zal armoede verminderen (Barder, 2009; Best, 2013, pp. 112-116). Hierdoor werd 'armoedevermindering' gebruikt als strategie om economische groei te stimuleren en het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft te reduceren. Daartegenover ontstond het perspectief dat armoede een integraal onderdeel was van ontwikkeling, dat wil zeggen: inherent aan het proces van ontwikkeling kan ook armoede ontstaan. Deze discussie bracht een compromis in het kader van 'pro

poor economic growth'. Dit hield een constructie in waarbij groei op zo'n manier gestimuleerd werd dat ook armen daarvan kunnen profiteren.

De periode na 1990 markeert het begin van het realiseren van economische groei voor armen (Hilary, 2010, p. 80). Een genuanceerd ontwikkelingsbeleid ontstond waarin erkend werd dat de overheid moest helpen daar waar de markt faalt en waarin een dynamische visie op armoede opbloeide. IFI's kwamen tot het inzicht dat naast het bestaan van één grote groep armen, die zich niet kan ontwikkelen zonder hulp, bestaan ook groepen die kwetsbaar zijn om in armoede terecht te komen. En daar zijn vangnetten voor nodig.

De drie kernwoorden in de nieuwe strategie waren: '*opportunity*', '*security*' en '*empowerment*' (Wereldbank, 2001, p. vi; Best, 2013, pp. 118-119). Opportunity (kansen) hield in dat de markt niet alles kan oplossen en soms niet voor bepaalde groepen werkt. De staat moet hier helpen zodat mensen toegang krijgen tot de markt of hogerop kunnen komen. Security (veiligheid) erkende dat armoede dynamisch is en dat mensen kwetsbaar zijn. Een verandering, als een natuurramp, kan het evenwicht makkelijk verstoren waardoor mensen in armoede komen. Tot slot was empowerment (macht) kenmerkend voor de *good governance agenda*. Hierin werden zaken onder de loep genomen als: is de overheid verantwoordelijk, transparant en toegankelijk? Het ontwikkelingsproces moest participatief worden waarin mensen konden deelnemen aan het opstellen van een armoedestrategie.

1.5: DE STAAT ALS OPLOSSING: HET REALISEREN VAN GOED BESTUUR

Sinds de jaren negentig is het realiseren van goed bestuur in ontwikkelingslanden een belangrijk onderdeel binnen het hulpbeleid (Gisselquist, 2012). Gedurende deze periode kreeg het woord 'bestuur' een nieuwe betekenis. In plaats van het eenvoudig te zien als het besluitvormingsproces en het proces waarbij besluiten wel of niet worden uitgevoerd, werd het een breed concept waarin de assumptie centraal stond dat een deliberatieve overheid met efficiënte beleidsprocessen, goede instituties en legitieme wetgeving noodzakelijk was voor vooruitgang (UNESCAP, 2009). Doordat goed bestuur zeer flexibel wordt omschreven blijkt de precieze definitie nog een moeilijke puzzel te zijn.

In '*Good Enough Governance: Poverty Reduction and Reform in Developing Countries*' omschreef Grindle (2004, pp. 525-527) goed bestuur als de verbetering van alle aspecten van de overheidssector en als het middel om goede dienstverlening te organiseren. Dit illustreert waarom het debat over goed bestuur groot is. Duidelijk is dat de overheid bijvoorbeeld transparant en toerekenbaar moet zijn. Echter ontbreekt een intellectuele/politieke opvatting over wat, wanneer en hoe goed bestuur gerealiseerd moet worden en wat de meetbaarheid hiervan is. Moeilijk te bepalen valt welke veranderingen noodzakelijk zijn, omdat de correlatie tussen goed bestuur en ontwikkeling niet altijd aanwezig is. Soms treedt ontwikkeling op, maar zijn niet alle aspecten van goed bestuur zichtbaar. Toch bestaat enige consensus over bepaalde samenhangende generalisaties. Over het algemeen deelt men de assumptie dat sterke bureaucratieën beter zijn in het promoten van economische groei. Het beschermen

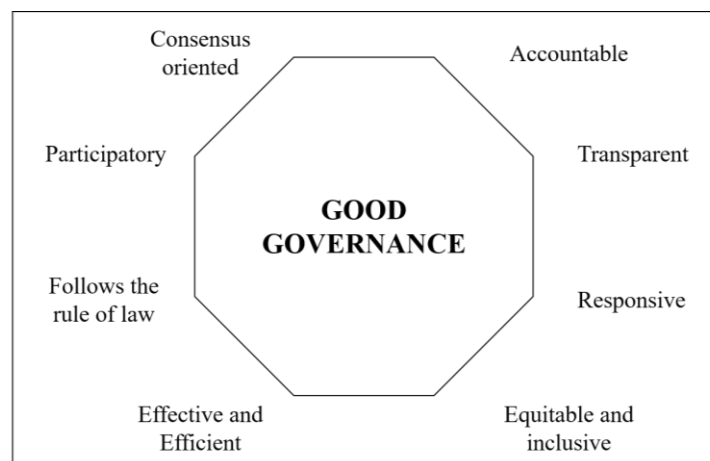
van eigendomsrechten zorgt voor stabiliteit. Vergroot vertrouwen van burgers in de overheid zorgt voor cohesie en legitimiteit. Een goede politieke context geeft economische groei. En tot slot, lokale instellingen onafhankelijke beslissingen laten nemen kan leiden tot publieke goederen. Volgens Grindle (2004, pp. 541-545) bewijst deze consensus dat goed bestuur essentieel is voor ontwikkeling.

Ondanks deze consensus blijft goed bestuur een omstrede concept. Verschillende organisaties hebben andere opvattingen over wat het begrip inhoudt, afhankelijk van de normatieve aspecten die ze willen benadrukken in hun ontwikkelingsbeleid. Multilaterale ontwikkelingsbanken beschouwen het als een vorm van effectieve dienstverlening (Gisselquist, 2012). Daarom worden hervormingen binnen economische instellingen en de publieke sector benadrukt. De Wereldbank gaf aanvankelijk een vrij nauwe, technocratische definitie van het concept. De kernwoorden in deze aanpak waren: verantwoording, rechtsstaat, efficiëntie, informatie en transparantie. Het ging om het realiseren van efficiënt bestuur voor het algemeen belang en het bestrijden van corruptie. De aandacht ging onder andere naar accountants, rechtbanken, eigendomsrechten, decentralisatie en privatisering. Pas na het einde van het millennium kwam het belang van participatie op de agenda.

Andere organisaties als bilaterale donoren, de United Nations Development Programme (UNDP), de VN en de Europese Commissie, leggen de nadruk op mensenrechten, participatie, legitimiteit, het opbouwen van instituties en democratisch bestuur (Grindle, 2004, p. 527). Deze bredere politieke visie kijkt naar verkiezingen, democratiseringssteun, veiligheidssector, steun aan politieke partijen, steun aan parlement en het beleidsproces, verbeterde dienstverlening en onafhankelijke rechtspraak. Bijvoorbeeld de Austrian Development Cooperation (2006) omschrijft goed bestuur als:

In the context of a political and institutional environment that upholds human rights, democratic principles and the rule of law, good governance is the transparent and accountable management of human, natural, economic and financial resources for the purposes of equitable and sustainable development (ADC; Ministry of Foreign Affairs, 2006 p. 5)

De United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP) vat de verschillende standpunten samen tot acht belangrijke kenmerken:

Figuur 1: Kenmerken goed bestuur (UNESCAP, 2009)

Participatie behelst deelname en inspraak bij de besluitvorming van vertegenwoordigende instellingen (UNESCAP, 2009). Dit vertaalt zich bijvoorbeeld in vrijheid van meningsuiting. Daarnaast moeten de beginselen van de rechtstaat worden gehandhaafd, zoals bescherming van mensenrechten. Voor een transparante overheid moet besluitvorming plaatsvinden met vooropgestelde regels en begrijpelijke informatie. De overheid moet responsiviteit bezitten. Oftewel, overheidsinstellingen moeten belanghebbenden direct dienen. Bovendien vereist goed bestuur dat de overheid consensus georiënteerd is, door tussen verschillende ideeën en belangen te bemiddelen om overeenstemming te bereiken. De overheid moet rechtvaardigheid en inclusiviteit waarborgen, wat vereist dat niemand in de samenleving wordt buitengesloten. Goed bestuur houdt ook in dat de overheid effectiviteit en efficiëntie bereikt, door te voorzien in de maatschappelijke behoeften met optimaal gebruik van de beschikbare hulpbronnen. Tot slot, is het essentieel dat de overheid verantwoording aflegt aan de bevolking.

Het concept is dus omstreden sinds het op de agenda is verschenen. Enerzijds wordt goed bestuur gedefinieerd als beleidsuitkomst: stabiliteit. Anderzijds wordt het omschreven als de vorm waarin beleid moet worden geïmplementeerd: institutioneel. Het wordt vaak in verband gebracht met aspecten als: het beschermen van mensenrechten, rechtsorde, solidariteit, transparantie, gelijkwaardige partnerschappen en effectieve participatie (OHCHR, 2020). Toch bestaat volgens het Bureau van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR) consensus over de strekking van het concept. Hierbij wordt goed bestuur gezien als de processen en instellingen om op efficiënte wijze te voorzien in maatschappelijke behoeften. Gezien deze overeenkomst zal de volgende definitie gehanteerd worden in dit onderzoek:

It has been said that good governance is the process whereby public institutions conduct public affairs, manage public resources and guarantee the realization of human rights in a manner essentially free of abuse and corruption, and with due regard for the rule of law. The true test of "good" governance is the degree to which it delivers on the promise of human rights: civil, cultural, economic, political and social rights (OHCHR, 2020).

1.6: NEOLIBERALISME, ARMOEDEBESTRIJDING EN GOED BESTUUR: DE INTERNATIONALE LACUNE

De nieuwe stappen om staten in de derde wereld te bevrijden uit armoede en slecht bestuur lijken sterk te verschillen van de neoliberale filosofieën (Warwick & John, 2011, p. 308). Het huidige hulpbeleid verbetert de capaciteiten van staten, focust op armoedebestrijding en laat regeringen zelf ontwikkelingsstrategieën formuleren. Hulpverlening is verschoven naar een participatieve aanpak waarin regeringen van ontwikkelingslanden en donoren elkaar verantwoordelijk houden voor de inzet die zij leveren. De veranderingen zijn zelfs zodanig geweest dat weinig ontwikkelingsdeskundigen nog

spreken van een strikt gedreven neoliberal model. Toch zijn andere onderzoekers het hier niet mee eens. Aan deze kant van het spectrum claimt men dat de IFI's hun beloftes niet zijn nagekomen.

Uit verschillende interne evaluaties en externe studies blijkt dat de structurele voorwaarden niet zijn verminderd door het IMF en de Wereldbank (Hilary, 2010, p. 80). Uit onderzoek blijkt ook dat de instellingen economische beleidsvoorwaarden blijven opleggen zonder regeringen te betrekken. Uit bijvoorbeeld een intern evaluatieonderzoek binnen het IMF blijkt dat conditionaliteit niet beëindigd is (IMF, 2008, pp. 15-18). In 2000 lanceerde het instituut een stroomlijningsinitiatief om de omvang en het aantal structurele voorwaarden te verminderen. Dit initiatief heeft hier helaas niet toe geleid, wat zichtbaar was doordat het gemiddelde aantal voorwaarden per programma/per jaar gelijk bleef aan zeventien. Verschillende factoren hebben hieraan bijgedragen. Eén van de redenen was dat conditionaliteit gebruikt werd om toezicht te houden op andere initiatieven of steunprogramma's. Een andere oorzaak was dat bewindvoerders van het IMF zich geen grote zorgen maakten over de strenge beleidsvoorwaarden.

Uit een extern onderzoek van Eurodad blijkt dat ook bij de Wereldbank het gebruik van conditionaliteit niet gestopt is (Eurodad, 2007, pp. 3-4, 13). In 2005 begon de Wereldbank haar conditionaliteitsbeleid te herzien. Om de structurele voorwaarden te hervormen heeft de Wereldbank de 'Good Practice Principles' (GGP's) doorgevoerd. Eurodad heeft de effectiviteit van de GGP's geëvalueerd. Hieruit bleek dat de GGP's structurele voorwaarden heeft weten te verminderen van 46 naar 37 voorwaarden per lening. Daarentegen is weinig vooruitgang geboekt bij het terugdringen van economische beleidsvoorwaarden. Nog 71% van alle Wereldbank subsidies en leningen bevatten privatiserings- en liberaliseringsvoorwaarden, zoals tariefverlagingen, handelshervormingen en herstructurering van ondernemingen.

Ook academici bevestigen dat de IFI's veelvuldig gebruik maken van economisch georiënteerde conditionaliteit. Volgens Moises Naim heeft de eerste generatie hulpinspanningen zich gericht op het stabiliseren en liberaliseren van de economie en de tweede generatie heeft geprobeerd om op het bestuursniveau instellingen te versterken zodat de economie kon verbeteren (Naim, 2000, pp. 87-103; Ezrow, et al., 2016, p. 28). Nuria Molina (2009, pp. 1-6) claimt dat leningsvoorwaarden bij het IMF grotendeels ongewijzigd zijn gebleven. Ook blijft de voorkeur van het IMF streng procyclisch fiscaal- en monetair beleid.

Kortom, het blijft onduidelijk welke ideologie dominant is gebleven binnen de internationale donorgemeenschap na het tijdperk van de SAP's. Met de opkomst van de nieuwe hulpagenda claimen IFI's enerzijds dat in hun beleid meer nadruk ligt op armoedebestrijding, welvaartsverdeling en de versterking van bestuur om ontwikkeling te bevorderen. Anderzijds beweren diverse studies dat de Wereldbank en het IMF economische beleidshervormingen als hoofddoelstelling blijven opnemen. Daarom zal in de volgende hoofdstukken onderzocht worden of er al dan niet een verschillende nadruk ligt op neoliberalisme, armoedebestrijding en goed bestuur binnen de armoedebestrijdingsstrategieën.

HOOFDSTUK 2: METHODOLOGISCH KADER

Het volgende hoofdstuk geeft een overzicht van de onderzoeksmethode en data-analyse. Vervolgens wordt de caseselectie besproken waar de trefwoordenanalyse op toegepast is.

2.1: ONDERZOEKSMETHODE

Voor dit onderzoek is het relevant om te kijken naar de armoedebestrijdingsstrategieën die zijn opgesteld door regeringen in samenwerking met de IFI's. Voor het analyseren van de officiële beleidsdocumenten is een kwantitatieve inhoudsanalyse toegepast. Dit betreft een systematische analyse van tekstuele informatie (Halperin & Heath, 2020, pp. 345-346). Voordelig aan deze methode is dat het bias vermindert en veel PRSP's kan meenemen in het onderzoek.

De PRSP's verschillen qua aantal beleidsdocumenten, pagina's en woorden. Om vergelijkbare maatstaven te ontwikkelen is bepaald hoeveel aandacht naar neoliberalisme, goed bestuur, armoedebestrijding en welvaartsverdeling gaat door voor elke categorie honderd typerende woorden te formuleren en te tellen hoe vaak elk woord voorkomt in de PRSP's.⁶ Met deze trefwoordenanalyse kan achterhaald worden of meer aandacht voor een categorie positief effect heeft op ontwikkeling.

Voor de trefwoordenanalyse is het programma Spyder gebruikt.⁷ Hiermee kunnen meerdere pdf-bestanden tegelijkertijd als input en output worden geanalyseerd. Allereerst is een Python bestand en een woordenlijst aangemaakt. Deze bestanden zijn in dezelfde map als de PRSP's geplaatst. Vervolgens is een codeerlijst opgesteld.⁸ Hierin is een variabele 'dataframe' aangemaakt waarin het programma, de woordenlijst en alle pdf-bestanden geselecteerd zijn. Daarna zijn alle tekens uit de woordenlijst gehaald, zoals : , . ; () ' " . Voor de output is een nieuwe kolom gemaakt waarin 'file, count, word' is vermeld, een kolom waarin tekst gelezen kan worden en een kolom waarin de tekst staat.

Het programma splitst de tekst van elk pdf-bestand op in spaties en maakt een overzicht van alle woorden. Vervolgens checkt het programma welke woorden in de PRSP's overeenkomen met de woordenlijst. Bij een exacte match wordt een telling toegevoegd aan de huidige telling. Voor meerdere woorden zijn andere codes gemaakt onder de naam 'pdf word'. Deze gaat tot en met zeven, omdat dit het langste woord in de woordenlijst was. Bijvoorbeeld voor het woord 'budgetary austerity' herkent Spyder 'woord + spatie + woord'. Het programma voert de tweede code uit en deze 'loop' bekijkt of de woorden bij elkaar horen. Als dit gelijk is dan wordt één telling erbij geteld. Uiteindelijk maakt het programma een tabel aan hoe vaak elk woord geteld is in de computer leesbare pdf-bestanden. Hiervan is een Pythonexport.csv bestand aangemaakt om de resultaten in Excel te analyseren.

⁶ De tabel met Engelstalige begrippen die gebruikt is in dit onderzoek staat in de Appendix (p. 46). Voor de keuze van de trefwoordenlijst is gebruik gemaakt van de geraadpleegde bronnen in dit paper waarin de concepten van neoliberalisme, armoedebestrijding en goed bestuur zijn gedefinieerd en concepten/begrippen die ik zelf identificeer met de ideologieën.

⁷ Dit programma is een applicatie binnen het computerprogramma 'Anaconda'.

⁸ Zie Appendix, p. 48.

2.2: SELECETIEPROCEDURE VAN DE CASE STUDIES

Deze scriptie onderzoekt of de insteek van de PRSP's afwijkt van de SAP's, daarom is gekozen om enkel naar landen in Sub-Sahara Afrika te kijken die deze programma's hebben doorlopen.⁹ Het doel van de cases is ten eerste te analyseren in welke mate het neoliberale beleid nog domineert binnen de samenwerking tussen donoren en partnerlanden en ten tweede, te achterhalen wat de gevolgen zijn van de al dan niet aanwezige beleidsverschuivingen. Het is daarom relevant om voor data te kijken naar het ontwikkelingsniveau vanaf 1990 tot 2018, om te bepalen of landen op een verschillend ontwikkelingsniveau zaten voordat de armoedebestrijdingsstrategieën begonnen en nadat het traject was beëindigd.

Voor het onderzoek is gekozen voor indicatoren die het nauwst aansluiten bij de drie categorieën. Allereerst is voor economisch niveau gekeken naar GDP per Capita constant US Dollars van de *World Development Indicators* (World Bank, 2020).¹⁰ Deze indicator laat zien of de welvaart tussen landen is toe- of afgenomen sinds het nieuwe ontwikkelingsbeleid. Daarnaast kan met deze indicator vergeleken worden over de tijd heen, zonder dat fluctuaties of wisselkoersen meespelen. Vervolgens is gekeken naar hoeveel personen onder de armoedegrens leefden met de *Poverty and Equity Database* (World Bank, 2020).¹¹ Doordat sommige gegevens ontbraken zijn de eerst mogelijke gegevens gepakt van de jaren die het dichtst bij het punt lagen wanneer de eerste en laatste PRSP begon en eindigde. Voor het vergelijken van data over goed bestuur zijn de *Worldwide Governance Indicators* gebruikt (World Bank, 2020).¹² Deze indicator is meegenomen omdat het alle elementen van goed bestuur meet. Hiermee kan onderzocht worden of landen veel steun van donoren hebben gehad, maar vandaag de dag nog altijd laag scoren op goed bestuur.

Ter aanvulling is de *UDCP Armed Conflict Dataset* bekeken (Pettersson, et al., 2019; Gleditsch, et al., 2002). Deze dataset geeft informatie over jaarlijks gewapende conflicten waarbij ten minste één partij de regering van een staat was in de periode van 1946 tot 2018. Voor dit onderzoek zijn landen gekozen waar geen grootschalig conflict is uitgebroken na het invoeren van de PRSP's om causale relaties te kunnen vaststellen. Als ontwikkeling in een land slecht gaat is dit niet noodzakelijk te wijden aan de ontwikkelingsstrategie, ook aan een grootschalig conflict.

Bovenstaande gegevens zijn gereduceerd tot Tabel 5. Hieruit kwamen vier interessante cases: Togo, Guinee-Bissau, Rwanda en Ghana.

⁹ Zie Tabel 1, Appendix (p. 39). Deze tabel geeft een overzicht van de landen die een structureel aanpassingsprogramma en/of een armoedebestrijdingsstrategie hebben uitgevoerd.

¹⁰ Zie Tabel 2, Appendix (p. 40). Deze tabel laat per land zien wat het GDP per Capita tussen 1990 en 2018 is.

¹¹ Zie Tabel 3, Appendix (p. 41). Deze tabel laat per land zien hoeveel personen onder de armoedegrens leefde in 1990 en 2018.

¹² Zie Tabel 4, Appendix (p. 42). Deze tabel laat per land zien wat de score is op elementen van goed bestuur tussen 1990 en 2018.

Tabel 5: Ontwikkeling van landen die zowel SAP's als PRSP's hebben doorlopen

Land	GDP per capita Constant 2010 US\$			Good Governance Gov. Effectiveness			Personen die leven onder de armoedegrens (P. H. R. \$1.90)		
	1990	2018	Vershil	1996	2018	Vershil	Vershil		
Burundi	328.0	210.8	-117.2	-1.7	-1.4	+ 0.3	1998: 84.1	2013: 71.8	- 12.6
Centraal Afrikaanse Republiek	488.1	379.0	-109,1	-1.4	-1.7	- 0.3	2003: 64.8	-	-
Ethiopië	208.1	570.3	+ 362,2	-1.2	-0.6	+ 0.6	1999: 61.2	2004: 37.2	- 24
Gambia	830.8	786.4	- 44.4	-0.6	-0.6	0	1998: 70.5	2010: 25.1	- 45.4
Ghana	815.5	1,807.1	+ 991,6	-0.1	-0.2	- 0.1	1991: 49.8	2016: 13.3	- 36.5
Guinee	541.9	896.8	+ 327,9	-1.2	-1.0	+ 0.2	1991: 91.6	2007: 59.7	- 31.9
Guinee-Bissau	636.6	622.1	- 14,5	-1.4	-1.5	- 0.1	1991: 43.0	2010: 67.1	+ 24
Ivoorkust	1,489.7	1,692.5	+ 202,8	-0.3	-0.6	- 0.3	1992: 22.4	2015: 28.2	+ 5.8
Kameroen	1,342.2	1,500.7	+ 158,5	-1.1	-0.8	+ 0.3	2001: 23.1	2007: 29.3	+ 6.2
Mozambique	216.2	591.4	+ 375,2	-0.1	-0.9	- 1	2002: 79.3	2014: 62.9	- 16.4
Niger	381.9	403.5	+ 21,6	-1.2	-0.8	+ 0.4	1994: 81.4	2014: 44.5	- 36.9
Oeganda	303.6	710.1	+ 406,5	-0.7	-0.6	+ 0.1	2005: 56.4	2010: 62.3	+ 5.9
Rwanda	357.3	824.5	+ 467,2	-1.1	0.2	+ 1.3	2000: 77.2	2010: 62.3	- 14.9
Senegal	1,070.5	1, 546.5	+ 476	0.1	-0.3	- 0.4	2001: 48.3	2005: 37.4	- 10.9
Sierra Leone	415.3	472.8	+ 57.3	-1.4	-1.1	+ 0.3	2003: 71.6	2011: 52.2	- 19.4
Tanzania	515.7	959.4	+ 443.7	-0.7	-0.8	- 0.1	2000: 86.0	2011: 49.1	- 36.9
Togo	557.8	676.2	+ 118,4	-0.7	-1.1	- 0.4	2006: 55.6	2011: 54.2	- 1.4
Zambia	1,043.7	3,748.0	+ 2,704.3	-1.1	-0.6	+ 0.5	1998: 42.1	2010: 64.4	+ 22.3

In het begin van de jaren negentig hadden deze landen een verschillend economisch profiel. Rwanda telde het laagste GDP van 357.3 miljoen US Dollars (US\$), terwijl Ghana het hoogste GDP had van 815,5 miljoen US\$. Ten opzichte van 1990 is alleen Guinee-Bissau economisch achteruitgegaan. Echter zijn Ghana en Rwanda economisch het hardst vooruitgegaan. Opvallend is dat Rwanda conflict heeft gekend, maar vanaf de jaren negentig sterke vooruitgang heeft geboekt. Terwijl de verwachting bij conflict is dat een land een periode van economische neergang doormaakt.

Bij goed bestuur is gekeken naar de sub-indicator 'Government Effectiveness'.¹³ Op deze indicator zijn Guinee-Bissau en Ghana beide 0,1 achteruitgegaan, Togo 0,4. Opvallend is dat in termen van goed bestuur Rwanda de grootste sprongen heeft gemaakt en met 1,3 is toegenomen.

Voor het niveau van armoede zijn Ghana en Rwanda zeer vooruitgegaan. Ghana heeft het percentage van de populatie dat leeft armoedegrens verminderd met 36,5%, Rwanda met 14,9%. Togo heeft een kleine verbetering doorgemaakt, het percentage daalde van 55,6% naar 54,2%, weliswaar verschillen deze tijdstippen niet zo erg. Daarentegen is Guinee-Bissau enorm verslechterd, met een stijging van 43% naar 67,1%.

¹³ Er is gekozen om alleen naar deze sub-indicator te kijken om specifiek te beoordelen of er sprake is van verbetering in de kwaliteit van openbare diensten, het ambtenarenapparaat, de beleidsvorming- en uitvoering; de mate waarin het onafhankelijk is van politieke druk en de geloofwaardigheid van de regering. Deze aspecten worden alleen gemeten bij deze sub-indicator (Wereldbank, 2020).

Met deze cijfers kunnen de landen worden herverdeeld in een 'goede' en een 'slechte' categorie. Onder de eerste classificatie vallen Rwanda en Ghana. Rwanda heeft vanaf de genocide in 1994, ruim vijftien jaar vrede en stabiliteit gekend en is zeer vooruitgegaan in goed bestuur. Daarnaast is Ghana een interessante case, omdat Ghana ook wel bekend staat als de 'poster child' voor het succes van de SAP's (Nugent, 2012, pp. 330-345). Onder de tweede classificatie vallen Guinee-Bissau en Togo. Guinee-Bissau springt vergeleken met de andere landen er bovenuit, omdat het op alle indicatoren achteruit is gegaan. Tot slot zijn ook de resultaten van Togo interessant. Togo heeft eigenlijk geen conflict gekend, maar op basis van de data kan ook niet gezegd worden dat het land veel beter heeft gepresteerd.

Kortom, deze vier landen zijn relevant om te onderzoeken. Ze hebben geen grootschalig conflict gekend en zaten op een verschillend ontwikkelingsniveau aan het begin en aan het einde van het armoedebestrijdingstraject. Wellicht hebben de landen anders gepresteerd doordat een verschillende nadruk is gelegd op economische aspecten, goed bestuur of armoedebestrijding in hun ontwikkelingsbeleid.

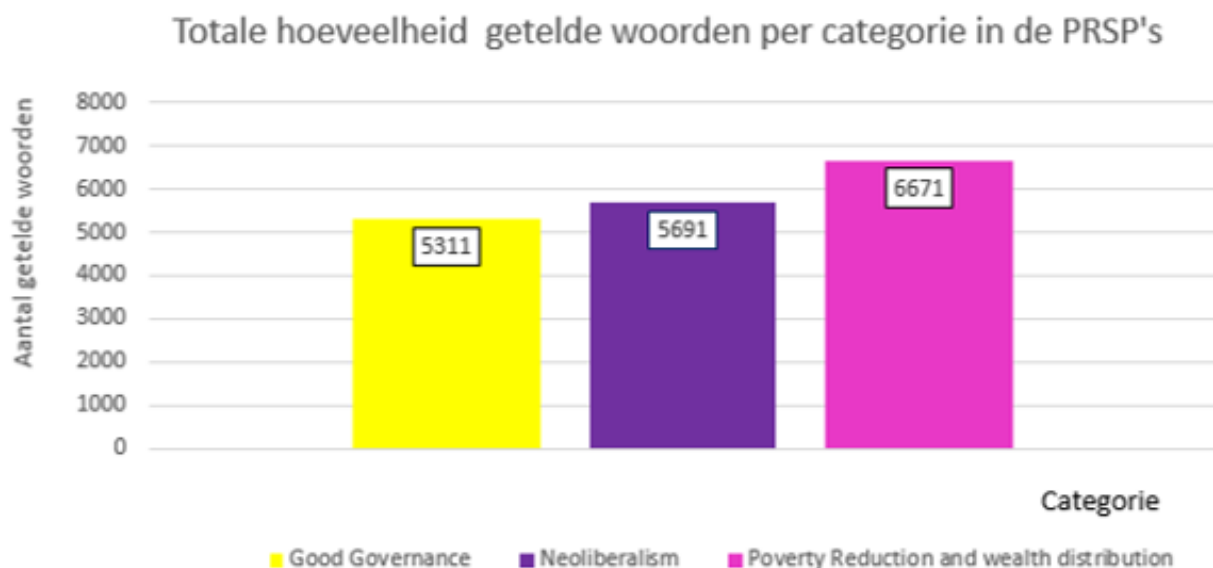
HOOFDSTUK 3: BELEIDSVERSCHUIVINGEN EN HET EFFECT VAN ARMOEDEBESTRIJDING OP ONTWIKKELING

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de trefwoordenanalyse besproken. Allereerst komen landen uit de ‘slechte’ categorie aan bod: Togo en Guinee-Bissau. Vervolgens worden de cases uit de ‘goede’ categorie bekeken: Rwanda en Ghana. Na de individuele analyse wordt een vergelijkende analyse besproken, waarin de resultaten van de landen tegen elkaar zijn afgezet.

3.1: HET ONTWIKKELINGSBELEID VAN TOGO: DE ONDERZOEKSRESULTATEN

Voor Togo is gekeken naar vier armoedebestrijdingsstrategieën in de periode tussen 2008 en 2014 (IMF, 2016). De resultaten van de trefwoordenanalyse zijn verwerkt in Grafiek 1. Hieruit blijkt dat de meeste woorden geteld zijn in de categorie armoedebestrijding en welvaartsverdeling, weliswaar liggen de resultaten van de drie categorieën dicht bij elkaar. In totaal zijn 17673 trefwoorden geteld in de PRSP's.

Grafiek 1: Totale aantal getelde woorden per categorie:

Bij de PRSP's is ‘ontwikkeling’ in alle categorieën het vaakst geteld, wat niet zeer verbazingwekkend is aangezien dit één van de voornaamste doelen van de strategieën is. Tabel 6 geeft een overzicht van de woorden die meer dan 100 keer voorkwamen.¹⁴

¹⁴ Deze tabellen verschillen qua grootte om te verduidelijken dat in bepaalde categorieën meer woorden vaker dan 100 keer geteld zijn in de PRSP's.

Tabel 6: Totale aantal woorden die meer dan 100 keer geteld zijn:

Tabel 6a:

Neoliberalism	Counts
development	2688
infrastructure	537
resources	324
growth	313
employment	252
capital	162
investment	142
reforms	139
trade	133
economy	113
expenditure	102

Tabel 6b:

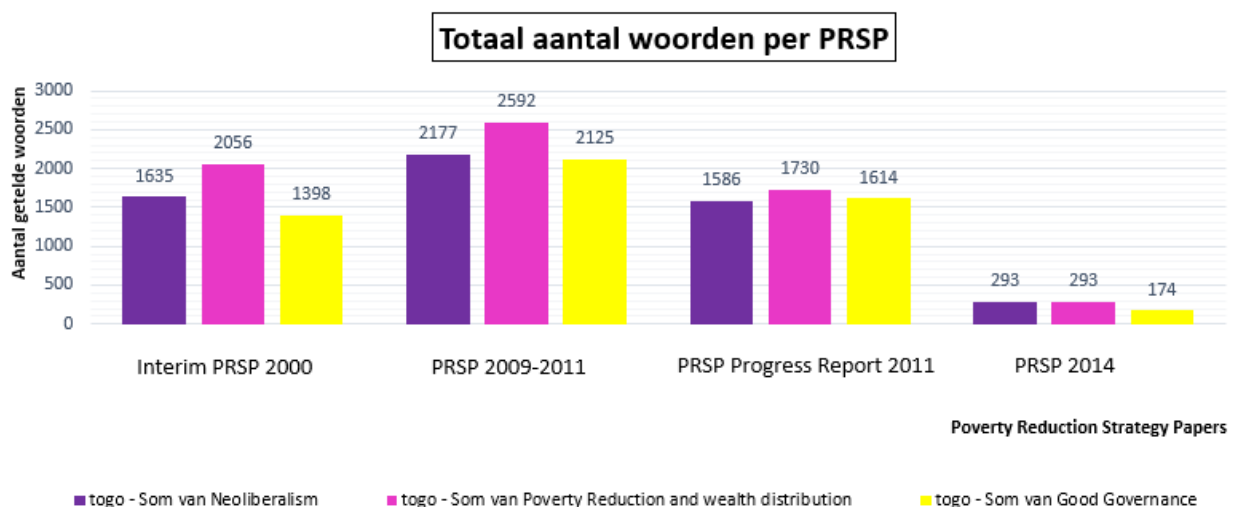
Poverty Reduction and wealth distribution	Counts
development	2688
poverty	609
infrastructure	537
education	345
employment	252
support	248
poverty reduction	217
population	204
poor	165
capital	162
security	146
sanitation	127
MDGs	104

Tabel 6c:

Good governance	Counts
development	2688
infrastructure	537
management	399
order	199
institutions	189
information	176
governance	167
security	146
private sector	110

Allereerst moet benoemd worden dat enige overlap zichtbaar is tussen bovenstaande tabellen. Ontwikkeling en infrastructuur komen in alle categorieën voor, kapitaal en veiligheid komen in twee dezelfde categorieën voor. Opvallend is dat zeer typerende woorden voor neoliberalisme, zoals privatisering (dertien keer), liberalisering (vijf keer), structurele aanpassing (drie keer) en marktmechanisme (nul keer), over alle PRSP's gezien vrij weinig voorkwamen. Bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling kwamen ook meerdere woorden weinig of zelfs niet voor, waaronder sociale steun (nul keer), gedeelde welvaart (nul keer) en basisbehoeften (twee keer). Tot slot kwamen ook veel woorden niet bij goed bestuur voor die je wel zou verwachten bij de strategieaanpak. Zoals transparantie, mensenrechten, capaciteit van de regering en politieke verantwoording. Goed bestuur kwam slechts achttien keer voor in de PRSP's.

Grafiek 2: Totaal aantal getelde woorden per armoedebestrijdingsstrategie

Grafiek 2 is opgesteld om te bepalen in hoeverre de aandacht verschoven is naar armoedebestrijding en goed bestuur sinds het neoliberale ontwikkelingsbeleid. Per PRSP valt te zien hoeveel woorden uit elke categorie voorkwamen in de beleidsdocumenten. In de eerste, tweede en derde PRSP zijn de meeste woorden geteld voor armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Toch zijn het aantal getelde woorden in deze categorie niet het meeste toegenomen over de tijd heen. Uit Tabel 7 blijkt dat tussen PRSP één en twee de meeste trefwoorden toegenomen zijn voor goed bestuur: 727. Tussen PRSP twee en drie is het aantal getelde woorden verminderd. De kleinste vermindering trad op bij goed bestuur. Tussen PRSP drie en vier is het verschil het kleinst bij neoliberalisme.

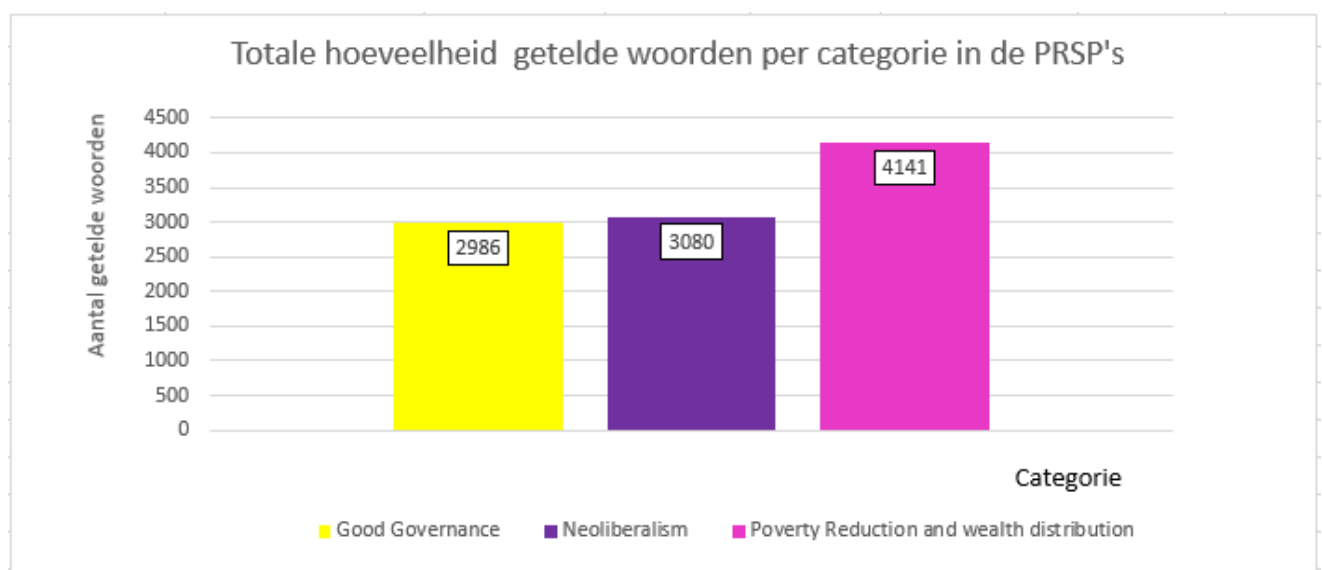
Tabel 7: Vergelijking tussen PRSP's in het totale aantal woorden

Verskil tussen	PRSP 1 – 2	PRSP 2 – 3	PRSP 3 – 4
Neoliberalisme	542	-591	-1293
Armoedebestrijding, welvaartsverdeling	536	-826	-1437
Goed bestuur	727	-511	-1440

3.2: HET ONTWIKKELINGSBELEID VAN GUINEE-BISSAU: DE ONDERZOEKSRESULTATEN

Guinee-Bissau heeft drie PRSP's uitgevoerd tussen 2000 en 2011 (IMF, 2016). Grafiek 3 weergeeft hoeveel woorden geteld zijn in de PRSP's. Net als bij Togo blijkt dat de meeste woorden voorkwamen bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Voor de overige twee categorieën lagen de resultaten dicht bij elkaar, met 94 woorden meer geteld bij neoliberalisme. Het totale aantal trefwoorden is 10207.

Grafiek 3: Totale aantal getelde woorden per categorie

In Tabel 8 staan de woorden die meer dan 100 keer voorkwamen in de PRSP's. Deze aantallen zijn lager vergeleken met Togo. Waarin de landen overeenkomen is het soort woorden. Opvallend is dat elk woord uit Tabel 8 hetzelfde is als elk woord in Tabel 6 van Togo. Voor beide landen komt ontwikkeling het meeste voor, wel is dit aantal voor Togo het dubbele van Guinee-Bissau.

Tabel 8: Totale aantal woorden die meer dan 100 keer geteld zijn:

Tabel 8a:

Neoliberalism	Counts
development	1323
infrastructure	240
growth	235
resources	220
capital	118
investment	103

Tabel 8b:

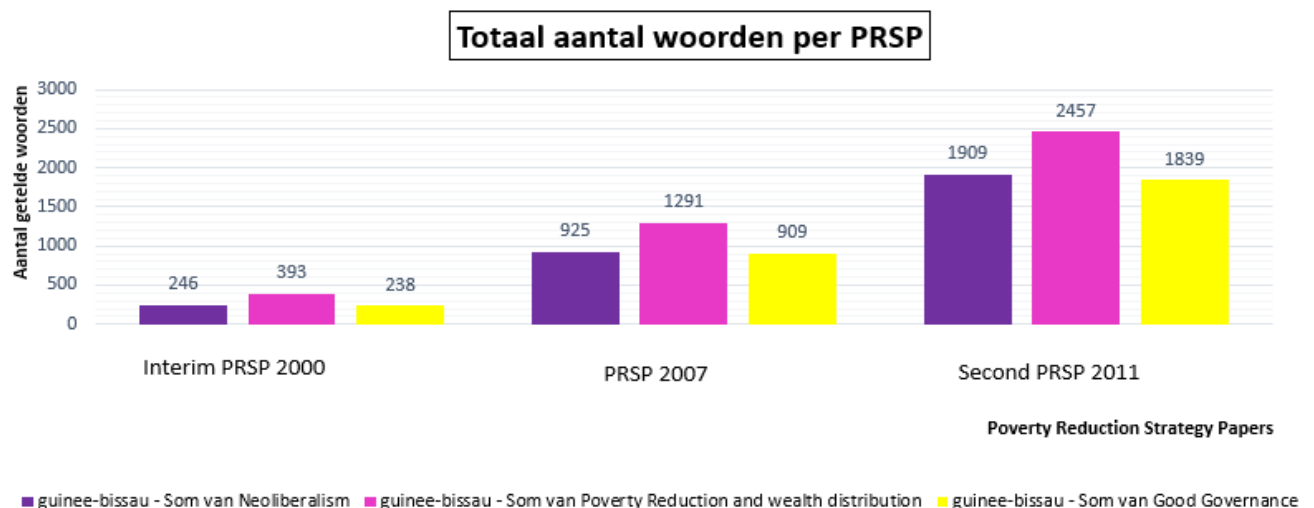
Poverty Reduction and wealth distribution	Counts
development	1323
poverty	505
education	272
security	268
infrastructure	240
population	144
support	143
capital	118
poor	108

Tabel 8c:

Good Governance	Counts
Development	1323
security	268
infrastructure	240
management	186
information	104

Voor neoliberalisme werden ook trefwoorden benadrukt als: werkgelegenheid, economie, stabiliteit, schuld, economische groei, uitgave, hervormingen, efficiëntie en menselijk kapitaal. Veel woorden kwamen weinig of zelfs niet voor, zoals innovatie (vier keer), liberalisme (één keer) en monetaire discipline (nul keer). Bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling zijn andere woorden herkend als: sociale bescherming, menselijk kapitaal, elektriciteit, gezondheidszorg en duurzame ontwikkeling, maar typerende woorden als schoon drinkwater, korte levensverwachting en leefomstandigheden niet. Bij goed bestuur was ook aandacht voor orde, stabiliteit, regering, instituties, staat, participatie, rechtsorde, efficiëntie en burgermaatschappij. Echter was haast geen aandacht voor beleidsdialog (één keer), efficiënte bureaucratie (nul keer) en publieke dienstverlening (nul keer).

Grafiek 4: Totaal aantal getelde woorden per armoedebestrijdingsstrategie

Grafiek 4 laat het aantal woorden zien per categorie voor elke PRSP. Allereerst valt op dat het aantal woorden toeneemt per opgestelde armoedebestrijdingsstrategie. Met het vergelijken van de resultaten (zie Tabel 9), blijkt dat tussen de opgestelde PRSP's het aantal getelde woorden bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling het meeste toeneemt.

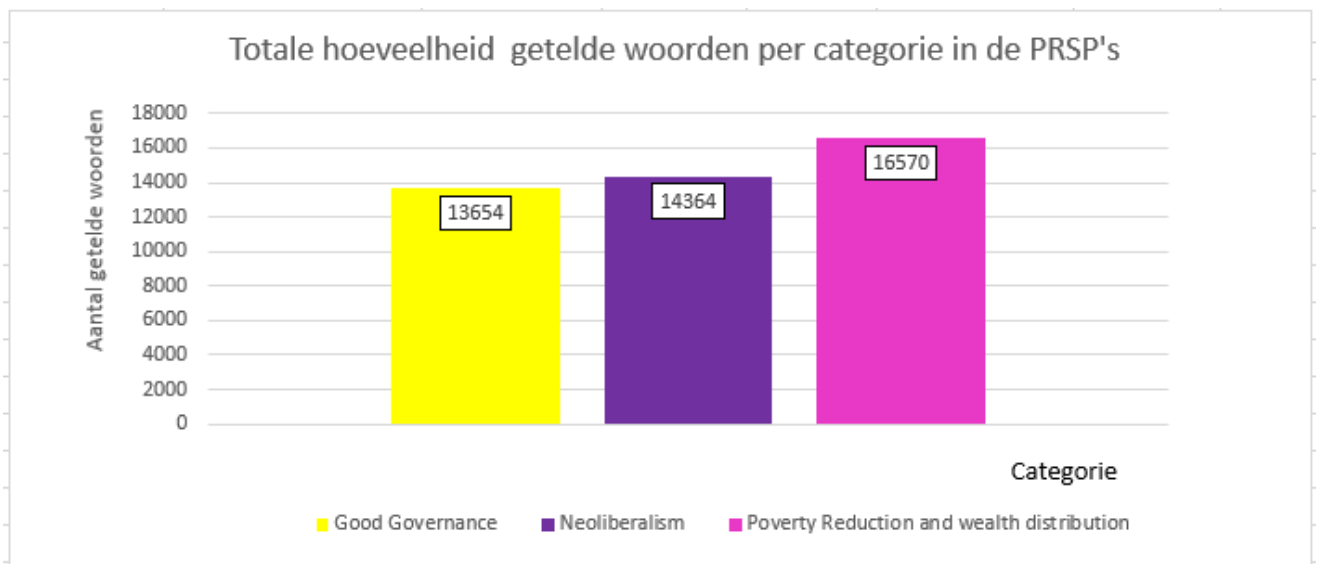
Tabel 9: Vergelijking tussen PRSP's in het totale aantal woorden

Verskil tussen	PRSP 1 – 2	PRSP 2 – 3
Neoliberalisme	679	984
Armoedebestrijding, welvaartsverdeling	898	1166
Goed bestuur	671	930

3.3: HET ONTWIKKELINGSBELEID VAN RWANDA: DE ONDERZOEKSRESULTATEN

Rwanda heeft acht armoedebestrijdingsstrategieën opgesteld en uitgevoerd tussen 2000 en 2013 (IMF, 2016). De resultaten zijn verwerkt in Grafiek 5. De meeste woorden zijn herkend bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Opmerkelijk is dat het minste aantal woorden geteld is bij goed bestuur, weliswaar liggen de gegevens van de drie categorieën dicht bij elkaar. In totaal zijn 44588 trefwoorden geteld.

Grafiek 5: Totale aantal getelde woorden per categorie

In Tabel 10 staan de woorden die vaker dan 100 keer voorkwamen in de PRSP's. Allereerst valt op dat de lijst per categorie groter is vergeleken met die van Togo en Guinee-Bissau. Daarnaast is het opmerkelijk dat dezelfde woorden het meeste geteld zijn bij Rwanda, Togo en Guinee-Bissau. Dit zijn de geel gemarkeerde woorden.

Tabel 10: Totale aantal woorden die meer dan 100 keer geteld zijn:

Tabel 10a:

Neoliberalism	Counts
development	6180
infrastructure	1509
growth	891
employment	758
investment	578
resources	512
expenditure	505
capital	338
productivity	288
economy	287
credit	283
market	264
trade	195
efficiency	178
debt	171
spending	164
stability	148
economic growth	140
reforms	121
inflation	107

Tabel 10b:

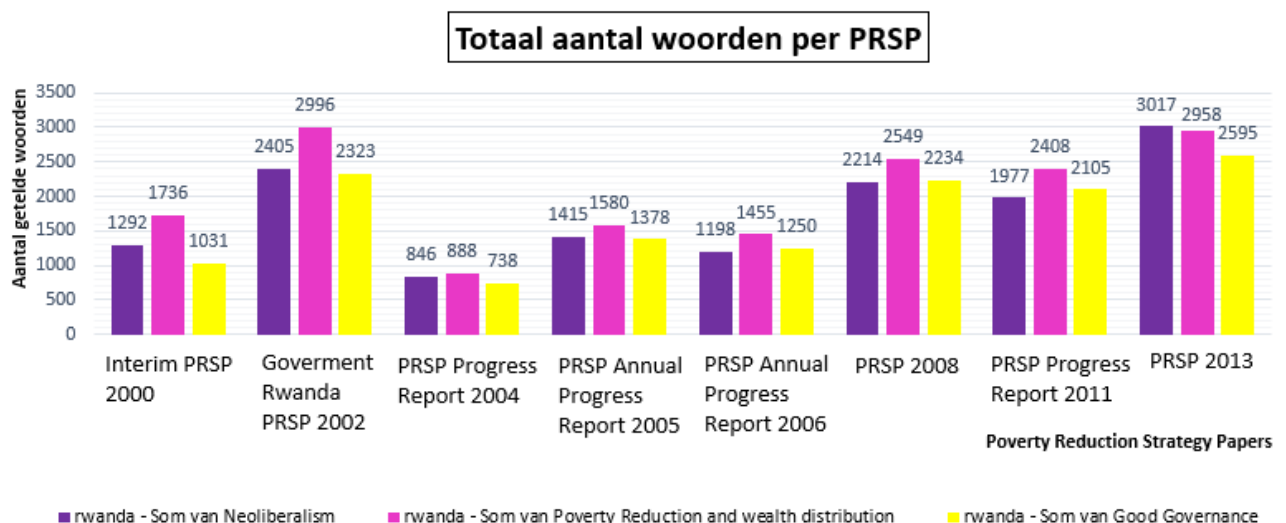
Poverty Reduction and wealth distribution	Counts
development	6180
infrastructure	1509
poverty	1197
education	1182
employment	758
support	713
population	665
security	560
poverty reduction	510
poor	414
capital	338
protection	273
sanitation	257
electricity	214
social protection	178
income	169
mortality	136
housing	119
grants	101
improvements	100

Tabel 10c:

Good Governance	Counts
development	6180
infrastructure	1509
management	891
private sector	658
security	560
information	513
governance	378
institutions	372
participation	286
order	266
accountability	222
decentralisation	195
efficiency	178
stability	148
civil society	129
public sector	128
citizens	117
improvements	100

Het viel ook op dat sommige woorden die niet voorkwamen bij de categorieën van Togo en Guinee-Bissau wél geteld zijn bij Rwanda. Voor neoliberalisme waren dit bijvoorbeeld arbeidsmarkt, belastinghervorming, valorisatie en kenniseconomie. Voor armoedebestrijding en welvaartsverdeling waren het woorden als welvaart, economische ongelijkheid, schoon drinkwater, leefomstandigheden en publieke goederen. En voor goed bestuur ging het om elementen zoals publieke goederen, overheidseffectiviteit, effectieve- en publieke dienstverlening, inclusiviteit, beheersing van corruptie, responsiviteit, goed management, electoraal systeem, capaciteit van de regering en sociaal contract.

Grafiek 6: Totaal aantal getelde woorden per armoedebestrijdingsstrategie

Uit Grafiek 6 blijkt dat over alle PRSP's gezien de meeste woorden geteld zijn bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Bij het vergelijken van de gegevens in Tabel 11 blijkt dat tussen de eerste en derde PRSP het aantal getelde woorden bij goed bestuur het meeste toeneemt. Vanaf de derde PRSP kent armoedebestrijding en welvaartsverdeling de grootste toename. Vanaf de zesde PRSP is de kleinste daling bij goed bestuur. Dit verandert bij de laatste twee PRSP's, waarin neoliberalisme de grootste sprongen maakt.

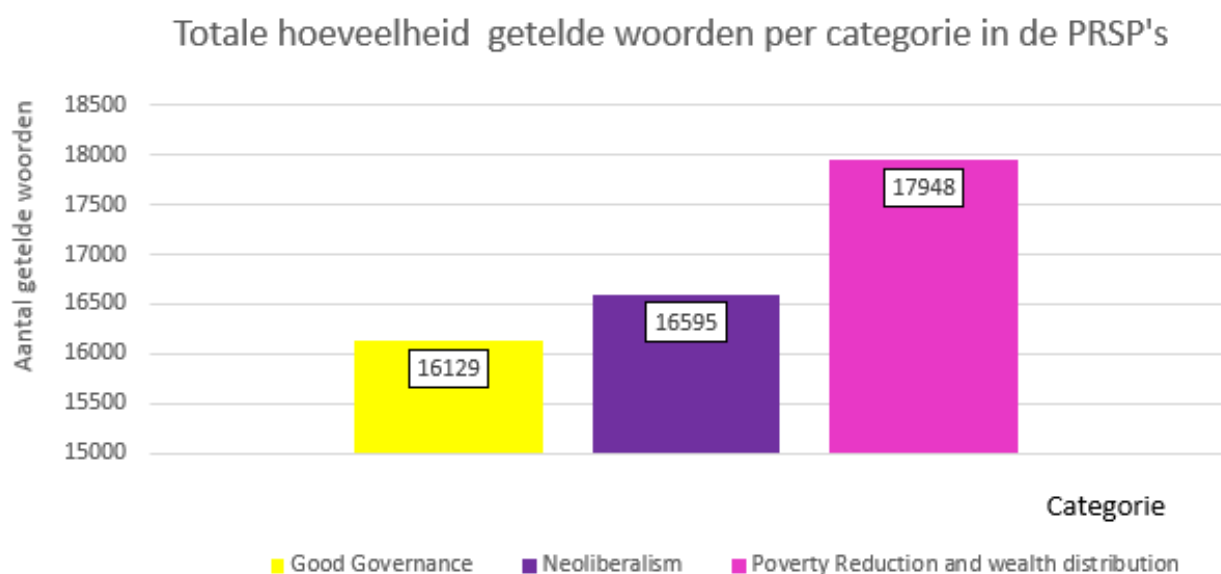
Tabel 11: Vergelijking tussen PRSP's in het totale aantal woorden

Verschil tussen	PRSP 1-2	PRSP 2-3	PRSP 3-4	PRSP 4-5	PRSP 5-6	PRSP 6-7	PRSP 7-8
Neoliberalisme	1113	-1558	569	-217	1016	-237	1040
Armoedebestrijding, welvaartsverdeling	1260	-2108	692	-125	1094	-141	550
Goed bestuur	1292	-1540	595	-128	984	-129	490

3.4: HET ONTWIKKELINGSBELEID VAN GHANA: DE ONDERZOEKSRESULTATEN

Tussen 2000 en 2010 heeft Ghana zeven armoedebestrijdingsstrategieën uitgevoerd (IMF, 2016).¹⁵ Uit Grafiek 7 blijkt dat de meeste woorden vallen onder armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Neoliberalisme volgt daarna en de minste woorden zijn geregistreerd bij de classificatie goed bestuur, weliswaar verschillen de totalen van deze twee categorieën niet zozeer. De woorden van alle categorieën bij elkaar opgeteld geeft een totaal van 50672.

Grafiek 7: Totale aantal getelde woorden per categorie

¹⁵ Voor Ghana zijn in de periode tussen 2000 en 2010 negen armoedebestrijdingsstrategieën opgesteld. Hiervan waren zeven PRSP's beschikbaar als PDF waar de trefwoordenanalyse toepasbaar op was.

Tabel 12 geeft wederom weer welke woorden meer dan 100 keer voorkwamen in de PRSP's. Opvallend is dat de lijst, net als bij Rwanda, groter is vergeleken met Togo en Guinee-Bissau. Ook is enige overlap zichtbaar tussen de landen voor de woorden die meer dan 100 keer geteld zijn.¹⁶

Tabel 12: Totale aantal woorden die meer dan 100 keer geteld zijn:

Tabel 12a:

Neoliberalism	Counts
development	8097
infrastructure	1326
growth	932
employment	820
resources	690
expenditure	407
capital	362
stability	358
economy	320
efficiency	310
investment	310
debt	305
trade	287
market	247
productivity	218
credit	206
reforms	146
regulatory framework	144
welfare	125
spending	120
interest	116
inflation	102

Tabel 12b:

Poverty Reduction and wealth distribution	Counts
development	8097
infrastructure	1326
education	1009
poverty	945
employment	820
support	792
poor	592
security	538
poverty reduction	389
population	365
capital	362
sanitation	331
protection	255
income	210
mortality	189
housing	165
electricity	136
health care	123
improvements	116
vulnerability	111
social protection	106

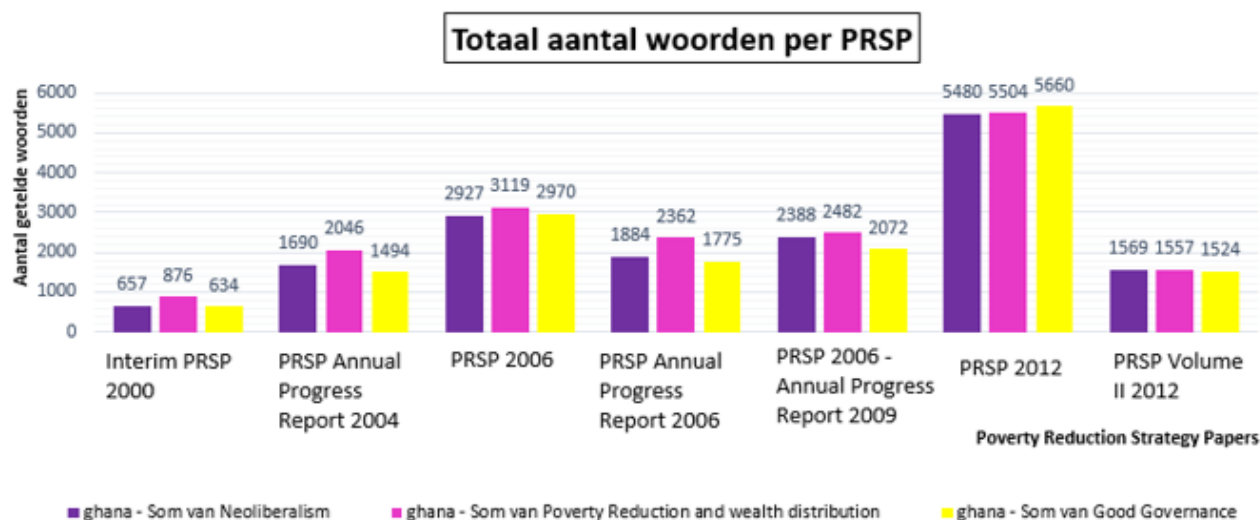
Tabel 12c:

Good Governance	Counts
development	8097
infrastructure	1326
management	1193
private sector	673
governance	566
security	538
institutions	486
information	459
stability	358
efficiency	310
public sector	230
participation	227
civil society	141
order	141
state	141
processes	134
equity	127
good governance	125
decentralisation	118
accountability	116
improvements	116
citizens	109

Net als bij de resultaten van Rwanda viel in de trefwoordenanalyse van Ghana op dat sommige woorden die niet voorkwamen bij de categorieën van Togo, Guinee-Bissau of Rwanda soms wél geteld zijn bij de categorieën van Ghana. Voor neoliberalisme waren dit deregulering, export-oriëntatie (kwam ook voor bij Guinee-Bissau) en conditionaliteit (kwam ook voor bij Togo). Voor armoedebestrijding en welvaartsverdeling waren het woorden als emancipatie, transportsector (kwam ook voor bij Togo), leefomstandigheden (kwam ook voor bij Guinee-Bissau), welvaart (kwam ook voor bij Rwanda) en herverdeling van inkomen (kwam ook voor bij Guinee-Bissau). Tot slot ging het voor goed bestuur om woorden als gouvernementele instituties, onpartijdig, adequate informatie en bestrijding van corruptie.

¹⁶ De geel gemarkeerde woorden komen overeen met Togo, Guinee-Bissau en Rwanda. De groen gemarkeerde woorden vertonen alleen overeenkomst tussen Ghana en Rwanda.

Grafiek 8: Totale aantal getelde woorden per armoedebestrijdingsstrategie

In Grafiek 8 staat het totale aantal getelde woorden per PRSP. Uit de gegevens blijkt dat bij elke PRSP vrijwel de meeste woorden geteld zijn bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling, alleen bij de laatste twee PRSP's niet. Tabel 13 toont een vergelijking tussen het aantal getelde woorden per PRSP. Tussen de eerste en vierde PRSP namen de meeste woorden toe bij armoedebestrijding, welvaartsverdeling en goed bestuur. Vanaf de vierde PRSP zijn echter de meeste woorden toegenomen bij neoliberalisme, afgezien van PRSP 5 en 6.

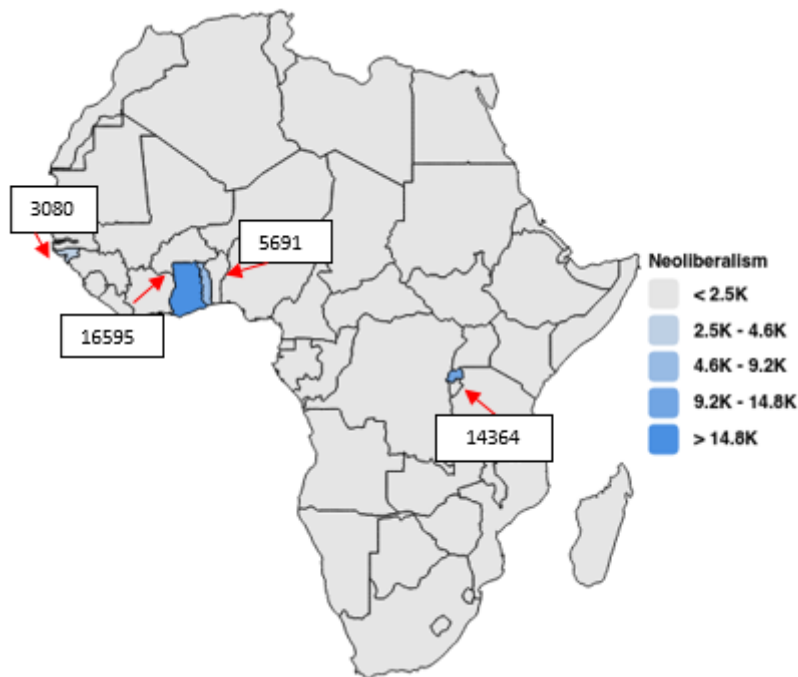
Tabel 13: Vergelijking tussen PRSP's in het totale aantal woorden

Verskil tussen	PRSP 1-2	PRSP 2-3	PRSP 3-4	PRSP 4-5	PRSP 5-6	PRSP 6-7
Neoliberalisme	1033	1237	-1043	504	3092	-3911
Armoedebestrijding, welvaartsverdeling	1170	1073	-757	120	3022	-3947
Goed bestuur	860	1476	-1195	297	3488	-4036

3.5 VERGELIJKENDE ANALYSE VAN HET ONTWIKKELINGSBELEID

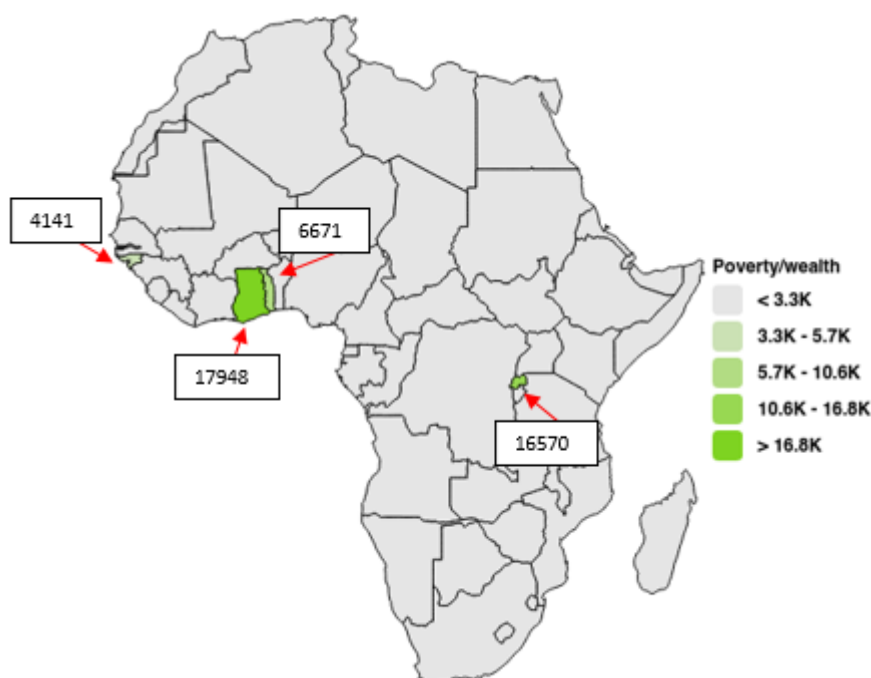
Interessant is om te bekijken in welke mate de resultaten van de vier landen met elkaar overeenkomen. Onderstaande kaarten geven een illustratie hiervan. Kaart 1 laat zien dat binnen de categorie van neoliberalisme de meeste woorden voorkwamen in de armoedebestrijdingsstrategieën van Ghana. Hierna volgen Rwanda, Togo en tot slot Guinee-Bissau.

Kaart 1: Totale aantal woorden van de categorie: *Neoliberalisme*

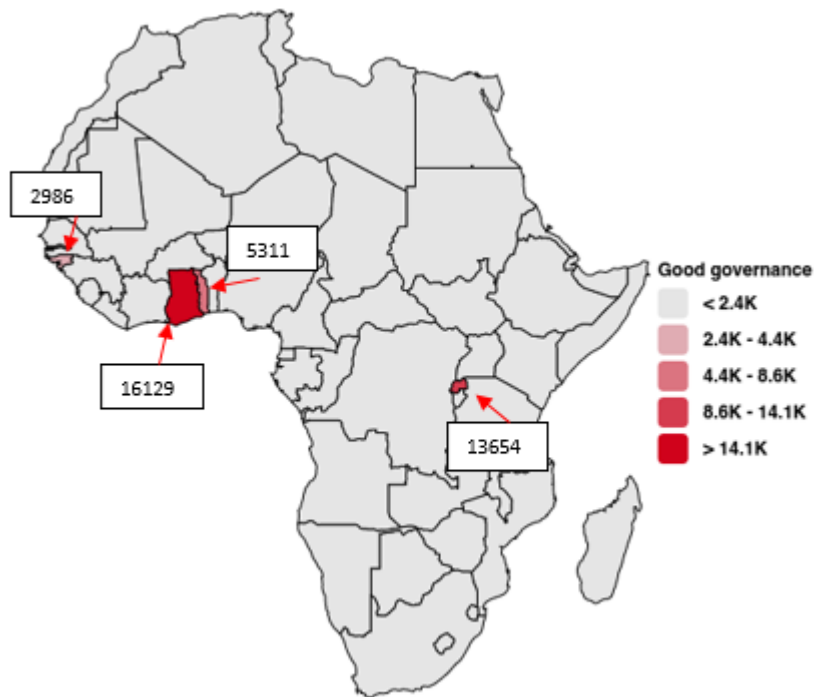
Kaart 2 laat zien hoeveel woorden geteld zijn voor armoedebestrijding en welvaartsverdeling in de PRSP's. Bij het vergelijken van Kaart 1 en Kaart 2 is hetzelfde patroon zichtbaar: bij Ghana zijn de meeste woorden geteld, respectievelijk volgen hierna Rwanda, Togo en Guinee-Bissau. Vergelijken met Kaart 1 is bij elk land het aantal getelde woorden voor armoedebestrijding en welvaartsverdeling toegenomen.

Kaart 2: Totale aantal woorden van de categorie: *Armoedebestrijding en welvaartsverdeling*

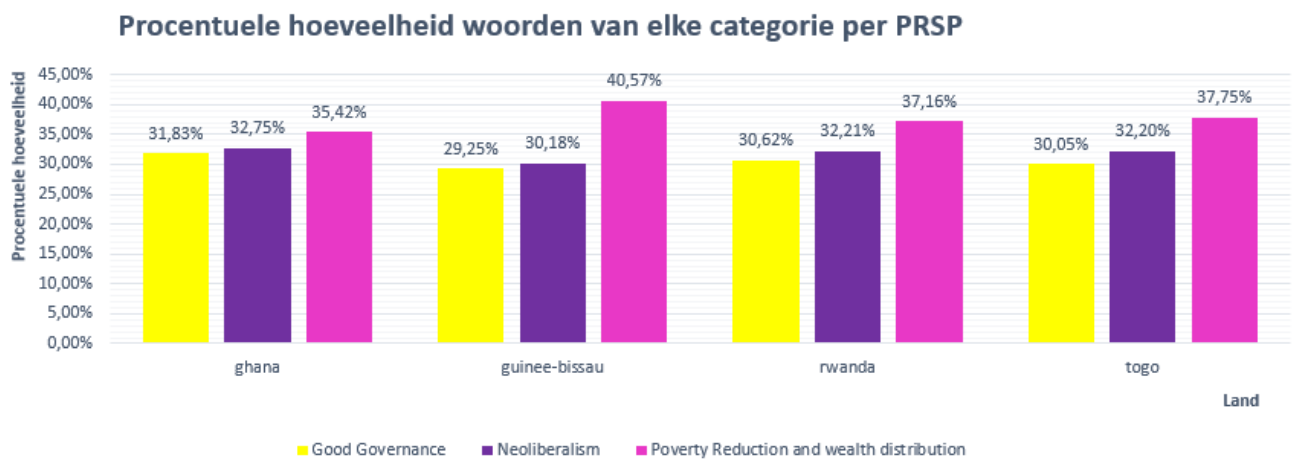
In Kaart 3 zijn de getelde woorden per land voor goed bestuur te zien. Bij het vergelijken van Kaart 1 en Kaart 2 met Kaart 3 valt dezelfde trend op: Ghana telt de meeste woorden binnen deze categorie, hierna volgen Rwanda, Togo en Guinee-Bissau. Goed bestuur telt de laagste aantallen van alle categorieën, weliswaar komen deze getallen zeer dicht in de buurt bij de aantallen van neoliberalisme.

Kaart 3: Totale aantal woorden van de categorie: *Goed bestuur*

Kortom, uit de kaarten blijkt allereerst dat Ghana en Rwanda er bovenuit schieten. Bij deze landen zijn per categorie veel meer woorden geteld vergeleken met Guinee-Bissau en Togo. Ondanks deze verschillen zijn bij alle landen de meeste woorden geteld binnen de categorie van armoedebestrijding en welvaartsverdeling, daarna volgt neoliberalisme en op de derde plaats valt goed bestuur. Op het eerste gezicht zouden deze resultaten kunnen verklaren waarom Ghana en Rwanda beter gepresteerd hebben op de ontwikkelingsindicatoren, GDP per capita, het niveau van armoede en goed bestuur. Om deze veronderstelling te controleren is het noodzakelijk om de procentuele hoeveelheid te berekenen van het totale aantal woorden per categorie ten opzichte van het totale aantal armoedebestrijdingsstrategieën per land. De causale relatie kan namelijk beïnvloed worden door het verschillende aantal PRSP's. De lage aantallen van de categorieën in de PRSP's van Togo en Guinee-Bissau zijn dan niet heel verwonderlijk, gezien het feit dat Togo en Guinee-Bissau minder PRSP's hebben opgesteld en uitgevoerd in vergelijking tot Rwanda en Ghana.

Grafiek 9: Procentuele hoeveelheid woorden per categorie ten opzichte van het aantal PRSP's per land

Grafiek 9 illustreert de procentuele hoeveelheden van het totale aantal getelde woorden per categorie ten opzichte van het totale aantal armoedebestrijdingsstrategieën per land. Direct valt op dat de aantallen per land veel dichterbij elkaar liggen. Toch blijven de meeste woorden voorkomen bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling, vervolgens neoliberalisme en tot slot bij goed bestuur. Een andere opmerkelijke observatie is dat Guinee-Bissau en Togo, in tegenstelling tot de individuele data-analyse, hoger scoren op de categorie van armoedebestrijding en welvaartsverdeling vergeleken met Ghana en Rwanda.

HOOFDSTUK 4: ANALYSE VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN

Om te onderzoeken in welke mate de specifieke beleidsaandacht op economische aspecten, goed bestuur en armoedebestrijding binnen de armoedebestrijdingsstrategieën is veranderd en effect heeft gehad op ontwikkeling zijn de vier landen onderverdeeld in twee categorieën. Togo en Guinee-Bissau werden geclassificeerd als ‘slechte’ cases. Bij Togo kwamen de meeste woorden voor bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling, namelijk 6671. Toch is over de tijd heen aandacht geschonken aan neoliberalisme en goed bestuur, gezien het aantal getelde woorden per PRSP, respectievelijk 5691 en 5311. Deze cijfers tonen aan dat de minste aandacht is uitgegaan naar goed bestuur. Dit kan verklaren waarom Togo het slechtst heeft gepresteerd op de indicator van goed bestuur en vooruitgegaan is bij GDP per capita en het verminderen van het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft.

Net als bij Togo, is bij Guinee-Bissau de meeste aandacht gelegd bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Deze categorie telde in totaal 4141 trefwoorden. Dit aantal kan niet verklaren waarom Guinee-Bissau sinds het nieuwe ontwikkelingsbeleid enorm achteruit is gegaan bij het niveau van armoede. Wellicht komt de achteruitgang bij armoedebestrijding, GDP per capita en goed bestuur doordat Guinee-Bissau het kleinste aantal PRSP's heeft opgesteld en uitgevoerd in dezelfde periode als Togo, Ghana en Rwanda. Eventueel kan de achteruitgang veroorzaakt zijn door contextuele factoren.

Rwanda en Ghana behoorden tot ‘goede’ cases. Binnen de PRSP's van Rwanda zijn de meeste trefwoorden geteld bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling, namelijk 16570. Per PRSP afzonderlijk wordt deze veronderstelling bevestigd: in zes van de zeven PRSP's zijn de meeste woorden geteld voor deze categorie, weliswaar liggen de aantallen dicht bij de resultaten van neoliberalisme en goed bestuur. Opvallend is dat het woordenaantal van goed bestuur het laagste is van alle categorieën, terwijl verwacht werd dat deze aantallen hoger zouden zijn door de enorme sprongen die Rwanda heeft gemaakt op de indicator van goed bestuur. Bij Ghana zijn ook de meeste woorden geteld voor armoedebestrijding en welvaartsverdeling, namelijk 17948. De hoge waarden bij neoliberalisme en armoedebestrijding weerspiegelen de enorme vooruitgang die Ghana heeft geboekt bij economische ontwikkeling en armoedevermindering. Het kan echter niet verklaren waardoor Ghana, ondanks de grote hoeveelheid trefwoorden, achteruit is gegaan op goed bestuur.

Kortom, uit de analyse blijkt dat de meeste woorden voorkwamen bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Voor neoliberalisme, armoedebestrijding en goed bestuur zijn de meeste woorden geteld bij de PRSP's van Ghana. Hierna volgen Rwanda, Togo en Guinee-Bissau. Echter, door de procentuele hoeveelheid per categorie van het totale aantal PRSP's per land te berekenen veranderen de resultaten. Weliswaar scoren Ghana en Rwanda procentueel hoger op goed bestuur en neoliberalisme, maar bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling lopen Guinee-Bissau en Togo voorop. Het zou daarom aannemelijker zijn dat Guinee-Bissau en Togo op zijn minst meer vooruitgang zouden hebben geboekt op het totale aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft. Dit is daarentegen niet het geval.

HOOFDSTUK 5: CONCLUSIE EN REFLECTIE

In deze scriptie is geprobeerd antwoord te geven op de volgende onderzoeksvragen: *In hoeverre is sinds het neoliberale ontwikkelingsbeleid de aandacht verschoven naar armoedebestrijding, eerlijke welvaartsverdeling en goed bestuur, als leidraad in de ontwikkelingshulp van Sub-Sahara Afrika? En: Wat is het effect van de beleidsaandacht op economische ontwikkeling, armoedevermindering, eerlijke welvaartsverdeling en goed bestuur in Sub-Sahara Afrika?*

Sinds het tijdperk van de structurele aanpassingen heeft de donorgemeenschap gepleit dat in een participatieve samenwerking met ontwikkelingslanden, aandacht voor armoedebestrijding en goed bestuur noodzakelijk was om de derde wereld vooruit te helpen. Met deze scriptie is gekeken of deze belofte gerealiseerd is door te onderzoeken welke nadruk gelegd is in de armoedebestrijdingsstrategieën van Ghana, Togo, Rwanda en Guinee-Bissau.

Uit de trefwoordenanalyse bleek dat de meeste woorden voorkwamen bij armoedebestrijding en welvaartsverdeling. Waarna neoliberalisme en goed bestuur volgden. Toch nemen de trefwoorden per categorie in bijna elk opvolgende PRSP toe. Over de jaren heen gaven de armoedebestrijdingsstrategieën dus meer aandacht aan armoedebestrijding en goed bestuur. Ondanks deze verschuiving, liggen de resultaten per land dusdanig dicht bij elkaar dat niet gesteld kan worden dat armoedebestrijding en goed bestuur de expliciete doelstelling was. Het neoliberalisme voert wellicht niet zodanig meer de boventoon, maar gezien de nauwe resultaten blijft het zeker zijn stempel drukken. Ook al beweren de IFI's dat de nieuwe strategieën verschillen met het economische hervormingsbeleid, in wezen staat hetzelfde idee centraal: investeringen in menselijke ontwikkeling zijn noodzakelijk, want zolang arme mensen gezond en onderwezen zijn maak je arbeidskrachten vrij en dat is goed voor de economie. De rapporten benadrukken conditionele geldoverdrachten, alleen is de overdracht van middelen nu nodig zodat landen kunnen ontsnappen uit de vicieuze cirkel van armoede.

Gezien de grote hoeveelheid veranderingen die ontwikkelingslanden moeten doorlopen, wat kunnen we leren in het onderscheid tussen de donoragenschappen die waarde voor hun geld willen zien en hoe het ontwikkelingsbeleid daadwerkelijk lokaal geïntegreerd wordt? Hierin komt het gedachtegoed van Grindle (2004) terug. Allereerst, het idee is niet altijd waar dat alle aspecten van neoliberalisme, armoedebestrijding en goed bestuur nodig zijn voor ontwikkeling. Ten tweede, specifieke voorwaarden voor het verwezenlijken van deze idealen zijn noodzakelijk voor ontwikkeling, maar andere factoren die met de categorieën samenhangen ontstaan wellicht na verloop van tijd als gevolg van ontwikkeling.

Reflecterend op deze scriptie was de kleinschaligheid een beperking van het onderzoek. Aangezien niet alle landen in Sub-Sahara Afrika zijn betrokken die armoedebestrijdingsstrategieën hebben uitgevoerd zijn de bevindingen van dit onderzoek niet generaliseerbaar. Een andere beperking was dat dit onderzoek niet kon controleren in hoeverre de regering van een ontwikkelingsland inspraak heeft gehad bij het formuleren van de PRSP's in samenwerking met de IFI's.

Voor vervolgonderzoek is het belangrijk om de scope van dit thema te verbreden door alle landen te betrekken die PRSP's hebben uitgevoerd. Daarnaast is het relevant om in gesprek met de regering van een ontwikkelingsland te achterhalen in welke mate zij betrokken is door de Wereldbank en het IMF in het ontwikkelingsproces. Gezien de onderzoeksresultaten zou het interessant zijn om te kijken waar het aan ligt dat binnen de armoedebestrijdingsstrategieën ongeveer evenveel aandacht is uitgegaan naar neoliberalisme, armoedebestrijding en goed bestuur, terwijl de vier landen zeer verschillend presteren op indicatoren van ontwikkeling. Tot slot is het relevant om nader te onderzoeken waarom de neoliberale insteek zo invloedrijk blijft binnen de internationale gemeenschap, ondanks de vermeende veranderende instelling bij de ontwikkelingsbanken.

De weg naar een wereld zonder armoede en slecht bestuur is niet gemakkelijk. Tussen 1990 en 2018 is de lijst verdubbeld over wat armoedebestrijding en goed bestuur betekent en wat landen moeten doen om de hervormingen na te komen. Grindle (2004) beargumenteerde daarom dat landen een zekere mate van capaciteiten nodig hebben om de gewenste, complexe hervormingen te implementeren. Terwijl het minstens twee eeuwen geduurd heeft voordat in westerse landen armoedebestrijding en goed bestuur is ontstaan. Desondanks, worden dezelfde maatstaven als voorwaarden opgelegd aan de regeringen van ontwikkelingslanden om hulp te ontvangen. Maar zoals Knoll (2008) zei: er bestaat geen heilig recept voor ontwikkeling. De precieze toepassing van het ontwikkelingsbeleid is contextafhankelijk.

Misschien zijn de dingen die we willen in de nieuwe hulpagenda niet realistisch, niet in de trant van dat we geen armoedebestrijding of goed bestuur willen, maar in de zin van: wat zijn de praktische consequenties? Ezrow, Frantz & Kendall-Taylor (2016) stelde dat we de staat niet enerzijds moeten zien als het probleem voor ontwikkeling en anderzijds als het wondermiddel. Een beter alternatief is dat we prioriteiten moeten stellen. We moeten onszelf de vraag stellen: wat is belangrijk voor de armen en voor armoedebestrijding?

BIBLIOGRAFIE:

Austrian Development Cooperation; Federal Ministry for European and International Affairs. (2006). *Good Governance*. Vienna: Federal Ministry for European and International Affairs.

Akindola, R. B. (2009). Towards a definition of poverty: poor people's perspectives and implications for poverty reduction. *Journal of Developing Societies*, 25(2), 121-150.

Ames, B., Brown, W., Devarajan, S., & Izquierdo, A. (2001). *Macroeconomic policy and poverty reduction*. Washington D.C.: International Monetary Fund; World Bank.

Babb, S. (2013). The Washington Consensus as transnational policy paradigm: Its origins, trajectory, and likely successor. *Review of International Political Economy*, 20(2), 268-297.

Barder, O. M. (2009). What is poverty reduction? *Center for Global Development Working Paper*, (170).

Bellù, L. G., & Liberati, P. (2005). *Impacts of Policies on Poverty: The Definition of Poverty*. Munich: EASYPol. Opgehaald van MPRA: <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/44644/>

Best, J. (2013). Redefining Poverty as Risk and Vulnerability: shifting strategies of liberal economic governance. *Third World Quarterly*, 34(1), 109-129.

Birdsall, N., & Barder, O. (2006). *Payments for progress: A hands-off approach to foreign aid*. Working Papers 102, Center for Global Development.

Carothers, T., & Gramont, D. d. (2013). Apolitical Roots. In T. Carothers, & D. D. Gramont (Eds.), *Development Aid Confronts Politics: The almost revolution* (pp. 21-51). Washington DC: Brookings Institution Press.

De Haan, A. (2009). *How the aid industry works: an introduction to international development*. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers.

Ehebrecht, D. (2015). *The challenge of informal settlement upgrading: Breaking new ground in Hangberg, Cape Town?* (7). Universitätsverlag Potsdam.

Emmerij, L. (2002). Aid as a Flight Forward. *Development and Change*, 33(2), 247-259.

Eurodad. (2007). *Untying the knots: How the World Bank is failing to deliver real change on conditionality*. Brussel: Eurodad.

Ezrow, N., Frantz, E., & Kendall-Taylor, A. (2015). *Development and the State in the 21st century: Tackling the Challenges facing the Developing World*. Macmillan International Higher Education.

Faust, J., Leiderer, S., & Koch, S. (2011). *Multi-donor budget support: only halfway to effective coordination* (8/2011). Briefing Paper.

Fritz, V., & Menocal, A. R. (2007). Developmental states in the new millennium: Concepts and challenges for a new aid agenda. *Development Policy Review*, 25(5), 531-552.

Gisselquist, R. M. (2012, January). What does good governance mean? *WIDER Angle*.

Gleditsch, N. P., Wallensteen, P., Eriksson, M., Sollenberg, M., & Strand, H. (2002). Armed conflict 1946-2001: A new dataset. *Journal of peace research*, 39(5), 615-637.

- Gordon, D. (2005, December). Indicators of poverty & hunger. In *Expert Group meeting on youth development indicators* (pp. 12-14). New York: United Nations Headquarters.
- Grindle, M.S. (2004). Good Enough Governance: Poverty Reduction and Reform in Developing Countries. *Governance: an international journal of policy administration and institutions*, 17(4), 525-548.
- Halperin, S., & Heath, O. (2020). *Political research: methods and practical skills*. Oxford University Press, USA.
- Harvey, D. (2005). *A Brief History of Neoliberalism*. Oxford: Oxford University Press.
- Hilary, J. (2010). Africa: Dead Aid and the return of neoliberalism. *Race & class*, 52(2), 79-84.
- International Monetary Fund. (2016, December 28). *imf.org*. Opgehaald van International Monetary Fund: Poverty Reduction Strategy Papers (PRSP): <https://www.imf.org/external/np/prsp/prsp.aspx#HeadingT>
- International Monetary Fund. Independent Evaluation Office. (2008). *Structural Conditionality in IMF-Supported Programs*. International Monetary Fund.
- Kanbur, Ravi; Calvo, Christina Malmberg; Das Gupta, Monica; Grootaert, Christiaan; Kwakwa, Victoria; Lustig, Nora. 2000. *World development report 2000/2001: attacking poverty* (). World development report. Washington, DC: World Bank Group.
- Keynes, J. M. (1936). *The General Theory of Employment, Interest and Money*. London: Macmillan.
- Knoll, M. (2008). *Budget Support: A Reformed Approach or Old Wine in New Skins?* (190). United Nations Conference on Trade and Development.
- Koch, H. (2000, juni 28). Dubbele opdracht van Wereldbank en IMF frustrereert armoedebestrijding. *Trouw*.
- Konwar, P. (2018). Poverty and Inequality among the Mishing People of Assam. *Social Change*, 48(1), 104-119.
- Kruistum, J. V. (2008). *Goed bestuur in Sub Sahara Afrika* (master thesis Universiteit Utrecht). Utrecht: Utrecht University Repository.
- Lopes, C. (2012). Economic growth and inequality: The new post-Washington consensus. *RCCS Annual Review. A selection from the Portuguese journal Revista Crítica de Ciências Sociais*, (4).
- Molina-Gallart, N. (2009). Bail-out or blow-out. *IMF policy advice and conditions for low-income countries at a time of crisis. EURODAD*.
- Murray, W. E., & Overton, J. D. (2011). Neoliberalism is dead, long live neoliberalism? Neoliberalism and the international aid regime of the 2000s. *Progress in development studies*, 11(4), 307-319.
- Naim, M. (2000). Washington consensus or Washington confusion? *Foreign policy*, 87-103.
- Nugent, P. (2012). *Africa since independence*. Macmillan International Higher Education.
- OECD. (2000). *A Better World for All: Progress towards the International Development Goals*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2005). *The Paris Declaration on Aid Effectiveness and the Accra Agenda For Action*. OCED.

OHCHR. (2020). *United Nations Human Rights Office of the High Commissioner*. Opgehaald van Good Governance and Human Rights: <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Development/GoodGovernance/Pages/GoodGovernanceIndex.aspx>

Palley, T. I. (2005). From Keynesianism to neoliberalism: Shifting paradigms in economics. *Neoliberalism: A critical reader*, 20-29.

Pettersson, T., Högladh, S., & Öberg, M. (2019). Organized violence, 1989–2018 and peace agreements. *Journal of Peace Research*, 56(4), 589-603.

Quartey, P. (2005). Innovative ways of making aid effective in Ghana: tied aid versus direct budgetary support. *Journal of international development*, 17(8), 1077-1092.

Ricardo, D. (1821). *On the principles of political economy*. London: J. Murray.

Sachs, J. D. (2006). *The end of poverty: Economic possibilities for our time*. Penguin.

Sen, A. (1985). A sociological approach to the measurement of poverty: a reply to Professor Peter Townsend. *Oxford Economic Papers*, 37(4), 669-676.

Smith, A. (2010). *The Wealth of Nations: An inquiry into the nature and causes of the Wealth of Nations*. Harriman House Limited.

Thorsen, D. E., & Lie, A. (2006). What is neoliberalism. *Oslo, University of Oslo, Department of Political Science, Manuscript*, 1-21.

UNESCAP. (2009, Juli 10). *unescap.org*. Opgehaald van United Nations ESCAP: <https://www.unescap.org/resources/what-good-governance>

Wagle, U. (2002). Rethinking poverty: definition and measurement. *International Social Science Journal*, 54(171), 155-165.

Wijzenbroek, X. (2020). Hulp die werkt? MDBS in Ghana, Blackboard Leiden, 1-23.

World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: World Development Indicators: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=world-development-indicators>

World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=poverty-and-equity-database>

World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: World Development Indicators: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=worldwide-governance-indicators>

World Bank. (2020). *datacatalog.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/worldwide-governance-indicators>

World Bank. (2020). *povertydata.worldbank.org*. Opgehaald van Poverty & Equity Data Portal: Sub Saharan Africa: <http://povertydata.worldbank.org/poverty/region/SSF>

World Bank. 1981. *Accelerated development in sub-Saharan Africa: an agenda for action (English)*. Washington, D.C.: The World Bank.

World Development Report 1997: The state in a Changing World. Washington, DC: The World Bank.
World Commission on Environment and Development. (1987). *Our Common Future*. Oxford: Oxford University Press.

APPENDIX:

Tabel 1: IMF: Structurele Aanpassingsprogramma's en Poverty Reduction Strategy Paper

<i>Land</i>	<i>SAP</i>	<i>PRSP</i>
Benin	Nee	Ja
Burkina Faso	Nee	Ja
Burundi	Ja (1987)	Ja
Centraal Afrikaanse Republiek	Ja (1988)	Ja
Comoren	Ja (1988)	Nee
Congo-Brazzaville	Nee	Ja
Ethiopië	Ja (1987)	Ja
Gambia	Ja (1987)	Ja
Ghana	Ja (1985)	Ja
Guinee	Ja (1988)	Ja
Guinee-Bissau	Ja (1988)	Ja
Ivoorkust	Ja (1987)	Ja
Kameroen	Ja (1988)	Ja
Kenia	Ja (1988)	Nee
Madagaskar	Ja (1987)	Nee
Malawi	Ja (1985)	Nee
Mali	Nee	Ja
Mauritanië	Nee	Ja
Mauritius	Ja (1987)	Nee
Mozambique	Ja (1987)	Ja
Niger	Ja (1987)	Ja
Nigeria	Ja (1987)	Nee
Oeganda	Ja (1987)	Ja
Rwanda	Ja (1988)	Ja
Sao Tomé en Príncipe	Nee	Ja
Senegal	Ja (1987)	Ja
Sierra Leone	Ja (1985)	Ja
Soedan	Ja (1987)	Nee
Somalië	Ja (1985)	Nee
Tanzania	Ja (1985)	Ja
Togo	Ja (1987)	Ja
Zambia	Ja (1987)	Ja
Zaire	Ja (1987)	Nee
Zimbabwe	Ja (1987)	Nee

> *groen* = zowel PRSP als SAP

Tabel 2: World Governance Indicator: GDP Per Capita (current US\$) (millions of US \$)

<i>Land</i>	<i>1990</i>	<i>2018</i>	<i>Vershil</i>
Benin	1, 960	10, 354	8,394
Burkina Faso	3,101	14, 125	11,024
Burundi	1, 132	3, 037	1,917
Centraal Afrikaanse Republiek	1, 441	2, 220	0,779
Comoren	429, 622	1, 178	748,387
Congo Dem. Rep.	9, 350	47, 228	37,878
Ethiopië	12, 175	84,356	36,206
Gambia	317, 1	1, 633	1,315,9
Ghana	5, 889	65, 556	59,667
Guinee	2, 667	10, 907	8,240
Guinee-Bissau	234, 962	1, 458	1,250,038
Ivoorkust	10, 796	43, 007	32,211
Kameroen	11, 152	38, 675	27,523
Kenia	8, 572	87, 908	79,336
Madagaskar	3, 081	13, 853	10,772
Malawi	1, 881	7, 065	5,184
Mali	2, 682	17, 163	14,481
Mauritanië	1, 020	5, 235	4,215
Mauritius	2, 653	14, 220	11,567
Mozambique	-	14, 717	14,717
Niger	2, 481	9, 291	6,810
Nigeria	54, 036	397, 270	343,234
Oeganda	4,304	27, 461	23,157
Rwanda	2, 550	9, 509	6,959
Sao Tomé en Príncipe	-	422	422
Senegal	7, 237	24, 130	17,063
Sierra Leone	649, 645	4, 085	3,435,355
Soedan	12, 409	40, 852	28,443
Somalië	917, 044	4, 721	3,803,956
Tanzania	4, 259	58, 001	53,742
Togo	1, 628	5, 359	3,731
Zambia	3, 258	26, 720	23,462
Zaire	-	-	-
Zimbabwe	8, 784	31, 001	22,217

> *allemaal vooruitgegaan, Nigeria het hardst*

> World Bank. (2020). *datacatalog.worldbank.org*. Opgehaald van Databank:

<https://datacatalog.worldbank.org/dataset/worldwide-governance-indicators>

> World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: World Development Indicators: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=world-development-indicators>

Tabel 3: World Governance Indicator: Personen die leven onder de armoedegrens \$1,90

<i>Land</i>				<i>Vershil</i>	
Benin	48,8%	(2003)	49,5%	(2015)	+ 0,7
Burkina Faso	83,1%	(1994)	43,7%	(2014)	- 39,4
Burundi	81,1%	(1992)	71,8%	(2013)	- 9,3
Centraal Afrikaanse Republiek	84,3%	(1992)	66,3%	(2008)	- 18
Comoren	13,5%	(2004)	17,6%	(2014)	+ 4,1
Congo Dem. Rep.	94,1%	(2004)	76,7%	(2012)	- 17,4
Congo Rep.	53,4%	(2005)	37,0%	(2011)	- 16,4
Ethiopië	71,1%	(1995)	30,8%	(2015)	- 40,3
Gambia	70,5%	(1998)	10,1%	(2015)	- 60,4
Ghana	49,8%	(1991)	13,3%	(2013)	- 36,5
Guinee	91,6%	(1991)	35,3%	(2012)	- 56,3
Guinee-Bissau	43,0%	(1991)	67,1%	(2010)	+ 24,1
Ivoorkust	22,4%	(1992)	28,2%	(2015)	+ 5,8
Kameroen	23,1%	(2001)	23,8%	(2014)	+ 0,7
Kenia	31,4%	(1992)	36,8%	(2015)	+ 5,4
Madagaskar	70,3%	(1993)	77,6%	(2012)	+ 7,3
Malawi	73,4%	(2004)	70,3%	(2016)	- 3,1
Mali	85,1%	(1994)	49,7%	(2009)	- 35,4
Mauritanië	41,1%	(1993)	6,0%	(2014)	- 35,1
Mauritius	0,4%	(2006)	0,2%	(2017)	- 0,2
Mozambique	79,3%	(2002)	62,9%	(2014)	- 16,4
Niger	74,9%	(2005)	44,5%	(2014)	- 30,4
Nigeria	53,5%	(2003)	53,5%	(2009)	0
Oeganda	63,8%	(1992)	41,7%	(2016)	- 22,1
Rwanda	77,2%	(2000)	55,5%	(2016)	- 21,7
Sao Tomé en Príncipe	29,8%	(2000)	34,5%	(2017)	+ 4,7
Senegal	67,9%	(1991)	38,0%	(2011)	- 29,9
Sierra Leone	71,6%	(2003)	40,1%	(2018)	- 31,5
Soedan	16,2%	(2009)	12,7%	(2014)	- 3,5
Somalië	-		-		-
Tanzania	72,1%	(1991)	49,1%	(2017)	- 23
Togo	55,6%	(2006)	49,8%	(2015)	- 5,8
Zambia	54,1%	(1991)	57,5%	(2015)	+ 3,4
Zaire	-		-		-
Zimbabwe	21,4%	(2011)	33,9%	(2017)	+ 12,5

> *groen: vooruitgang* *rood: achteruitgang*

> World Bank. (2020). *povertydata.worldbank.org*. Opgehaald van Poverty & Equity Data Portal: Sub Saharan Africa: <http://povertydata.worldbank.org/poverty/region/SSF>

> World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=poverty-and-equity-database>

Tabel 4: World Governance Indicator: Good Governance

<i>Land</i>	<i>Jaar</i>	<i>V. a. A.</i>	<i>P.S.a.a.o.V/T</i>	<i>G. E.</i>	<i>R.Q.</i>	<i>R. o. L.</i>	<i>C.o.C</i>
Benin	1996:	0,2592052	1,04893	-0,380565	-0,176318	0,0523155	-0,548115
	2018:	0,2674125	-0,132421	-0,565987	-0,339115	-0,67517	-0,383374
Burkina Faso	1996:	-0,53344	-0,301613	-0,92894	-0,29527	-0,933222	0,1115191
	2018:	-0,043225	-1,040907	-0,578343	-0,386325	-0,445568	-0,112395
Burundi	1996:	-1,549572	-2,113897	-1,662423	-1,641465	-1,41612	-0,680635
	2018:	-1,651565	-1,597951	-1,419982	-0,982583	-1,496611	-1,450633
Centraal Afrikaanse Republiek	1996:	-0,827541	-1,210247	-1,406051	-0,891484	-1,152381	-1,140931
	2018:	-1,188597	-2,281261	-1,720417	-1,367495	-1,687692	-1,233395
Comoren	1996:	-0,423997	0,5067192	-1,662423	-1,131253	-0,878604	-0,998565
	2018:	-0,437343	-0,203265	-1,639134	-1,117265	-1,081078	-0,816413
Congo Dem. Rep.	1996:	-1,600949	-2,681914	-1,649998	-1,756227	-1,876563	-1,647852
	2018:	-1,512408	-2,116205	-1,554787	-1,474037	-1,784221	-1,503398
Congo Rep.	1996:	-0,827253	-1,222377	-1,169293	-1,227481	-1,04381	-0,86074
	2018:	-1,181061	-0,442818	-1,217236	-1,362082	-1,101223	-1,358807
Ethiopië	1996:	-1,08355	-1,051122	-1,207594	-1,296775	-0,965789	-0,930546
	2018:	-1,15887	-1,343246	-0,60747	-0,973645	-0,428289	-0,486167
Gambia	1996:	-1,274817	0,559322	-0,619083	-0,841568	0,0169813	-0,374195
	2018:	-0,197197	-0,029553	-0,623471	-0,631775	-0,430755	-0,463039
Ghana	1996:	-0,207235	-0,233099	-0,119934	-0,343818	-0,233578	-0,33995
	2018:	0,5787039	0,0298971	-0,21027	-0,080004	0,0718521	-0,114904
Guinee	1996:	-1,229576	-1,150282	-1,169293	-0,840301	-1,44708	-0,939942
	2018:	-0,753674	-0,876667	-0,970923	-0,778	-1,211506	-1,041717
Guinee-Bissau	1996:	-0,972923	-1,539228	-1,409645	-0,834202	-1,672906	-1,194655
	2018:	-0,66634	-0,669753	-1,48785	-1,198666	-1,234043	-1,533724
Ivoorkust	1996:	-0,583226	0,0348387	-0,260978	-0,398577	-0,785435	-0,260567
	2018:	-0,216192	-0,931182	-0,570519	-0,190728	-0,579593	-0,499096
Kameroen	1996:	-0,938625	-0,956826	-1,080203	-1,122349	-1,441895	-1,334985
	2018:	-1,104003	-1,37598	-0,799653	-0,799376	-1,079662	-1,149748
Kenia	1996:	-0,652151	-0,6539	-0,52085	-0,313425	-1,021581	-1,158849
	2018:	-0,360654	-1,164113	-0,410852	-0,226606	-0,411051	-0,852013
Madagaskar	1996:	-0,117617	0,2170642	-0,448235	-0,912985	-0,403522	-0,371094
	2018:	-0,309451	-0,519036	-1,153121	-0,733452	-0,813971	-1,000727
Malawi	1996:	-0,088464	-0,454831	-0,286934	-0,28906	-0,376665	-0,316063
	2018:	-0,058092	-0,325023	-0,728671	-0,670833	-0,3803	-0,743389
Mali	1996:	0,0121428	0,3638459	-0,998446	-0,525804	-0,296911	-0,782562
	2018:	-0,309183	-2,05126	-1,004638	-0,54969	-0,797748	-0,695331
Mauritanië	1996:	-0,56777	0,3679513	-0,124193	-0,401736	-0,503623	-0,555694
	2018:	-0,854077	-0,667778	-0,726633	-0,810851	-0,685945	-0,807254
Mauritius	1996:	0,8529145	1,088935	0,2023246	-0,11635	0,8958461	0,0346621
	2018:	0,7605995	0,872838	0,8760849	1,027193	0,7796614	0,2696345
Mozambique	1996:	-0,281485	-0,049613	-0,14402	-0,520157	-0,80569	-0,424003
	2018:	-0,467446	-0,783671	-0,874281	-0,726341	-1,043689	-0,78138
Niger	1996:	-1,506182	0,0263453	-1,169293	-0,984401	-0,655014	-0,86559
	2018:	-0,584516	-1,260566	-0,766043	-0,640453	-0,580228	-0,579815
Nigeria	1996:	-1,553702	-1,055459	-0,923636	-0,968231	-1,289723	-1,189009
	2018:	-0,407928	-2,1927	-1,022591	-0,88253	-0,880923	-1,04489

Oeganda	1996:	-0,891807	-1,528672	-0,68785	-0,025424	-0,58039	-0,723757
	2018:	-0,66665	-0,691416	-0,60604	-0,25123	-0,294705	-1,037357
Rwanda	1996:	-1,579203	-1,842792	-1,14968	-1,34093	-1,502152	-0,74514
	2018:	-1,129916	0,1159507	0,2068089	0,0841578	0,1181115	0,5782577
Sao Tomé en Principe	1996:	0,3250549	1,04893	-0,380565	-0,651715	0,2687913	0,4016672
	2018:	0,1583277	0,5335671	-0,63939	-0,845912	-0,686368	0,1838712
Senegal	1996:	0,1084963	-0,602499	0,0762425	-0,129939	-0,181543	-0,142715
	2018:	0,2396943	-0,088633	-0,267816	-0,107669	-0,20808	-0,024701
Sierra Leone	1996:	-0,587722	-1,694584	-1,409645	-1,529432	-1,381991	-0,756474
	2018:	-0,179169	-0,029892	-1,142948	-0,905986	-0,76955	-0,49217
Soedan	1996:	-1,858701	-2,476772	-0,987331	-1,360586	-1,708836	-1,240006
	2018:	-1,841044	-1,835869	-1,619857	-1,630347	-1,119796	-1,426933
Somalië	1996:	-1,892188	-2,507272	-1,959855	-2,352025	-2,144657	-1,273832
	2018:	-1,833135	-2,219771	-2,19103	-2,314809	-2,332786	-1,800085
Tanzania	1996:	-0,641582	-0,624122	-0,68785	-0,442145	-0,186238	-0,702762
	2018:	-0,364481	-0,559102	-0,756266	-0,612869	-0,554994	-0,447985
Togo	1996:	-0,986242	-0,377004	-0,688588	-0,39108	-0,73125	-0,842621
	2018:	-0,743136	-0,981703	-1,057791	-0,650607	-0,590872	-0,727537
Zambia	1996:	-0,33402	-0,159263	-1,128376	-0,482704	-0,531715	-0,840641
	2018:	-0,320463	0,1419944	-0,559209	-0,442612	-0,344939	-0,656137
Zaire	1996:	-	-	-	-	-	-
	2018:	-	-	-	-	-	-
Zimbabwe	1996:	-0,61155	-0,464483	-0,318771	-0,765806	-0,814239	-0,278847
	2018:	-1,134756	-0,707054	-1,19886	-1,583895	-1,27363	-1,235616

I. Voice and Accountability

II. Political Stability and Absence of Violence/Terrorism

III. Government Effectiveness

IV. Regulatory Quality

V. Rule of Law

VI. Control of Corruption

> World Bank. (2020). *datacatalog.worldbank.org*. Opgehaald van Databank:

<https://datacatalog.worldbank.org/dataset/worldwide-governance-indicators>

Tabel 5: Ontwikkeling van landen die zowel SAP's als PRSP's hebben doorlopen

Land	GDP per capita Constant 2010 US\$			Good Governance Gov. Effectiveness			Personen die leven onder de armoedegrens (P. H. R. \$1.90)		
	1990	2018	Vershil	1996	2018	Vershil	Vershil		
Burundi	328.0	210.8	-117.2	-1.7	-1.4	+ 0.3	1998: 84.1	2013: 71.8	- 12.6
Centraal Afrikaanse Republiek	488.1	379.0	-109,1	-1.4	-1.7	- 0.3	2003: 64.8	-	-
Ethiopië	208.1	570.3	+ 362,2	-1.2	-0.6	+ 0.6	1999: 61.2	2004: 37.2	- 24
Gambia	830.8	786.4	- 44.4	-0.6	-0.6	0	1998: 70.5	2010: 25.1	- 45.4
Ghana	815.5	1,807.1	+ 991,6	-0.1	-0.2	- 0.1	1991: 49.8	2016: 13.3	- 36.5
Guinee	541.9	896.8	+ 327,9	-1.2	-1.0	+ 0.2	1991: 91.6	2007: 59.7	- 31.9
Guinee-Bissau	636.6	622.1	- 14,5	-1.4	-1.5	- 0.1	1991: 43.0	2010: 67.1	+ 24
Ivoorkust	1,489.7	1,692.5	+ 202,8	-0.3	-0.6	- 0.3	1992: 22.4	2015: 28.2	+ 5.8
Kameroen	1,342.2	1,500.7	+ 158,5	-1.1	-0.8	+ 0.3	2001: 23.1	2007: 29.3	+ 6.2
Mozambique	216.2	591.4	+ 375,2	-0.1	-0.9	- 1	2002: 79.3	2014: 62.9	- 16.4
Niger	381.9	403.5	+ 21,6	-1.2	-0.8	+ 0.4	1994: 81.4	2014: 44.5	- 36.9
Oeganda	303.6	710.1	+ 406,5	-0.7	-0.6	+ 0.1	2005: 56.4	2010: 62.3	+ 5.9
Rwanda	357.3	824.5	+ 467,2	-1.1	0.2	+ 1.3	2000: 77.2	2010: 62.3	- 14.9
Senegal	1,070.5	1, 546.5	+ 476	0.1	-0.3	- 0.4	2001: 48.3	2005: 37.4	- 10.9
Sierra Leone	415.3	472.8	+ 57.3	-1.4	-1.1	+ 0.3	2003: 71.6	2011: 52.2	- 19.4
Tanzania	515.7	959.4	+ 443.7	-0.7	-0.8	- 0.1	2000: 86.0	2011: 49.1	- 36.9
Togo	557.8	676.2	+ 118.4	-0.7	-1.1	- 0.4	2006: 55.6	2011: 54.2	- 1.4
Zambia	1,043.7	3,748.0	+ 2,704.3	-1.1	-0.6	+ 0.5	1998: 42.1	2010: 64.4	+ 22.3

1. GDP Per Capita: Constant 2010 US Dollars

- World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: World Development Indicators: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=world-development-indicators>

2. Good Governance Indicator:

- World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: World Development Indicators: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=worldwide-governance-indicators>

3. Personen die leven onder de armoedegrens: Poverty Headcount Ratio at \$1.90 a day (2011 PPP) (% of population)

- World Bank. (2020). *databank.worldbank.org*. Opgehaald van Databank: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=poverty-and-equity-database>

Tabel 6: Overzicht beschikbare en bekeken PRSP's per land**PRSP's Togo:**

Name PRSP	Date PRSP
Interim Poverty Reduction Strategy Paper	April 25, 2008
Poverty Reduction Strategy Paper (2009-2011)	February 2, 2010
Poverty Reduction Strategy Paper-Progress Report	January 4, 2011
Poverty Reduction Strategy Paper	July 23, 2014

PRPS's Rwanda:

Name PRSP	Date PRSP
An Approach to the Poverty Reduction Action Plan for Rwanda - The Interim Poverty Reduction Strategy Paper	November 30, 2000
Government of Rwanda Poverty Reduction Strategy Paper (PRSP)	June 30, 2002
Poverty Reduction Strategy Paper Progress Report	August 23, 2004
Poverty Reduction Strategy Paper Annual Progress Report	April 4, 2005
Poverty Reduction Strategy Paper - Annual Progress Report	February 17, 2006
Poverty Reduction Strategy Paper	March 6, 2008
Poverty Reduction Strategy Paper - Progress Report ,	June 28, 2011
Poverty Reduction Strategy Paper	December 17, 2013

PRSP's Ghana

Name PRSP	Date PRSP
Interim Poverty Reduction Strategy Paper	June 30, 2000
Poverty Reduction Strategy Paper Preparation Status Report	February 4, 2002
Poverty Reduction Strategy Paper	March 6, 2003
Poverty Reduction Strategy Paper Annual Progress Report	July 16, 2004
Poverty Reduction Strategy Paper	June 15, 2006
Poverty Reduction Strategy Paper Annual Progress Report	June 15, 2006
Poverty Reduction Strategy Paper - 2006 Annual Progress Report	July 31, 2009
Poverty Reduction Strategy Paper	July 27, 2012
Poverty Reduction Strategy Paper-Volume II	July 27, 2012

PRSP's Guinea-Bissau

Name PRSP	Date PRSP
Interim National Poverty Reduction Strategy Paper	September 30, 2000
Poverty Reduction Strategy Paper	October 1, 2007
Second Poverty Reduction Strategy Paper	December 14, 2011

~~—————~~ = pdf is niet beschikbaar

IMF. (2016, December 28). *imf.org*. Opgehaald van International Monetary Fund: Poverty Reduction Strategy Papers (PRSP): <https://www.imf.org/external/np/prsp/prsp.aspx#HeadingT>

Tabel 7: Kernwoorden

<i>Neoliberalism</i>	<i>Poverty reduction and wealth distribution</i>	<i>Good Governance</i>
1. adjustment	1. accommodation	1. adequate information
2. broad valorisation	2. accessibility	2. accountability
3. budgetary austerity	3. access to education	3. accessible information
4. capital	4. access to electricity	4. autonomous judicial system
5. central bank	5. alleviation	5. bad governance
6. changing internal landscape	6. basic needs	6. capacity of government
7. changing external landscape	7. breadline	7. capacity in public sector management
8. conditionality	8. capital	8. efficiency in public sector management
9. conditional lending	9. causes of poverty	9. efficient bureaucracy
10. content conditionality	10. chronic and deep poverty	10. citizens
11. competition	11. clean drinking water	11. civil society
12. competitive	12. cleavage urban and rural	12. consensus oriented
13. credit	13. debt relief	13. control of corruption
14. currency rates	14. development	14. decentralisation
15. curtailing the power of labour unions	15. distribution of wealth	15. democratic improvement
16. cutbacks	16. economic inequality	16. democratic institutions
17. debt	17. economic distribution	17. democratic governance
18. deflation	18. education	18. development
19. degovernmentalization	19. electricity	19. effectiveness
20. deregulation	20. emancipation	20. efficiency
21. destatalization	21. equal wealth distribution	21. effective service delivery
22. devaluation	22. equal distribution of income	22. electoral system
23. development	23. employment	23. empowerment
24. direct foreign investments	24. empowerment of woman	24. equity
25. economy	25. ending user fees	25. execution of rules
26. economic growth	26. equality	26. fair application of the rules
27. economic policy agenda	27. facility	27. good management
28. efficiency	28. financial inequality	28. good governance
29. employment	29. food insecurity	29. good government
30. enterprise	30. food shortages	30. governance
31. entrepreneurship	31. freedom	31. government effectiveness
32. expenditure	32. gender equality	32. governmental institutions
33. export oriented	33. GINI index	33. government leadership
34. externality	34. Grants	34. government legitimacy
35. financial stability	35. health care	35. government participation
36. fiscal discipline	36. health system	36. free, fair, transparent elections
37. flexibilization	37. housing	37. free, independent responsible media
38. free market	38. human capital	38. human rights law
39. free trade	39. humanitarian measures	39. impartial
40. globally engaged	40. income	40. improvements
41. government reforms	41. inequality	41. improving accountability of the public sector
42. growth	42. infrastructure	42. improving efficiency of the public sector
43. human capital	43. improvements	43. inclusiveness
44. individualization	44. improving the welfare of the population	44. infrastructure
45. individual freedom	45. insecurity	45. institutions
46. inflation	46. lasting benefits for the population	46. international affairs
47. infrastructure	47. less impotence	47. information
48. innovation	48. living conditions	48. institutional stakeholders
49. interest	49. livelihoods	49. lack of violence
50. intervention	50. malnutrition	50. lack of terrorism
51. investment	51. maternal mortality rate	51. legal framework
52. import oriented	52. maternal health	52. liberal democracy
53. knowledge economy	53. microloans	53. limiting distorting effect of money in politics
54. labour market	54. millennium development goals	54. management
55. liberalism	55. MDG's	55. national government
56. liberalization	56. Mortality	56. order
57. conditional lending	57. nutrition	57. opportunities to maintain wellbeing
58. market	58. physical capital	58. participation
59. market deregulation	59. political freedom	59. peace
60. market liberalization	60. population	60. public affairs

61. market logics	61. poor	61. public goods
62. market mechanism	62. poverty	62. public institutions
63. market reform	63. poverty analysis	63. public resources
64. measure	64. poverty focused government	64. public sector
65. monetary discipline	65. poverty line	65. public services
66. monetarism	66. poverty reduction	66. public service delivery
67. neoliberalism	67. pro poor policy	67. participatory civil society
68. neoliberal orthodoxy	68. pro poor growth	68. policy dialogue
69. neoliberal policy	69. prosperity	69. policy creation
70. normalization	70. protection	70. political accountability
71. opening up of borders	71. public benefits	71. political parties
72. opening up of capital flows	72. public goods	72. political stability
73. opening up of trade	73. public housing	73. poor governance
74. ownership	74. reducing poverty	74. predictability
75. political economy	75. redistribution	75. private interests
76. privatization	76. redistribution of income	76. processes
77. privatization of state enterprises	77. representation	77. professional bureaucracy
78. protection of private property rights	78. sanitation	78. program implementation
79. professionalization\	79. sanitary facilities	79. protection of human rights
80. productivity	80. security	80. private sector
81. reduction of social spending	81. shared prosperity	81. regulatory quality
82. reduced state intervention	82. shocks	82. representatives
83. reforms	83. shortage	83. resource allocation
84. regulatory framework	84. short life expectancy	84. responsiveness
85. removal of import barriers	85. soil nutrients	85. responsible officials
86. removal of export barriers	86. social exclusion	86. rule of law
87. resources	87. social protection	87. security
88. restructuring reforms	88. social redistribution	88. sectors of society
89. spending	89. social security	89. separation of powers
90. stability	90. social services	90. social contract
91. structural adjustment	91. social supports	91. stable political climate
92. subsidies removal	92. support	92. stability
93. tax cuts	93. sustainability	93. state
94. tax reforms	94. sustainable development	94. state capacity
95. technologies	95. tackle the causes of poverty	95. strengthening capacities
96. trade	96. transportation sector	96. tackling corruption
97. valorisation	97. vulnerability	97. transparency
98. valuation	98. wellbeing	98. voice
99. welfare	99. wealth	99. viable economies
100. welfare-state withdrawal	100. wealth distribution	100. viable political bodies

Codeerlijst

```
from tika import parser
import pandas as pd

import glob

files = glob.glob("*.pdf")

df_woordenlijst = pd.read_excel('woordenlijst.xlsx')
df = pd.DataFrame(columns = ['File', 'Word', 'Count'])

for h in files:

    raw = parser.from_file(h)
    #print(raw['content'])
    text = raw['content']
    words_list = text.split()
    words_list = [w.replace(':', '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace('.', '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace(',', '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace('; ', '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace(' ', '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace('(', '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace('"', '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace("'", '') for w in words_list]
    words_list = [w.replace("`", '') for w in words_list]

    for j in df_woordenlijst['Woorden'].tolist():

        count = 0

        word = j
```

```
        if len(j.split()) == 1:

            for i in words_list:
                if i.lower() == word.lower():
                    count = count + 1

        elif len(j.split()) == 2:
            lijst = list(range(0, len(words_list) - 1))
            for i in lijst:

                if (len(lijst) - i) > 2:
                    pdf_woord = words_list[i] + " " + words_list[i+1]

                    if pdf_woord.lower() == word.lower():
                        count = count + 1

        elif len(j.split()) == 3:
            lijst = list(range(0, len(words_list) - 1))
            for i in lijst:
                if (len(lijst) - i) > 3:
                    pdf_woord = words_list[i] + " " + words_list[i+1] + " " + words_list[i+2]

                    if pdf_woord.lower() == word.lower():
                        count = count + 1

        elif len(j.split()) == 4:
            lijst = list(range(0, len(words_list) - 1))
            for i in lijst:
                if (len(lijst) - i) > 4:
                    pdf_woord = words_list[i] + " " + words_list[i+1] + " " + words_list[i+2] + " " + words_list[i+3]

                    if pdf_woord.lower() == word.lower():
                        count = count + 1
```

```

elif len(j.split()) == 5:
    lijst = list(range(0, len(words_list) - 1))
    for i in lijst:
        if (len(lijst) - i) > 5:
            pdf_woord = words_list[i] + " " + words_list[i+1] + " " + words_list[i+2] + " " + words_list[i+3]
            + " " + words_list[i+4]

            if pdf_woord.lower() == word.lower():
                count = count + 1

elif len(j.split()) == 6:
    lijst = list(range(0, len(words_list) - 1))
    for i in lijst:
        if (len(lijst) - i) > 6:
            pdf_woord = words_list[i] + " " + words_list[i+1] + " " + words_list[i+2] + " " + words_list[i+3]
            + " " + words_list[i+4] + " " + words_list[i+5]

            if pdf_woord.lower() == word.lower():
                count = count + 1

elif len(j.split()) == 7:
    lijst = list(range(0, len(words_list) - 1))
    for i in lijst:
        if (len(lijst) - i) > 7:
            pdf_woord = words_list[i] + " " + words_list[i+1] + " " + words_list[i+2] + " " + words_list[i+3]
            + " " + words_list[i+4] + " " + words_list[i+5] + " " + words_list[i+6]

            if pdf_woord.lower() == word.lower():
                count = count + 1

df_append = pd.DataFrame({'File': [h], 'Word': [word], 'Count': [count]})

df = df.append(df_append)

df.to_csv('PythonExport.csv', sep=',')

```

Tabel 8: Resultaten van de trefwoordenanalyse

Sum of Count Rij labels	Kolom labels				Eindtotaal
	Ghana	Guinee-Bissau	Rwanda	Togo	
access to education	0	0	0	0	0
access to electricity	0	0	0	0	0
accessibility	32	2	38	11	83
accessible information	0	0	0	1	1
accommodation	39	1	2	7	49
accountability	116	8	222	15	361
adequate information	1	0	0	0	1
adjustment	26	1	5	9	41
alleviation	12	3	6	1	22
autonomous judicial system	0	0	0	0	0
bad governance	1	1	5	0	7
basic needs	14	4	4	2	24
breadline	0	0	0	0	0
broad valorisation	0	0	0	0	0
budgetary austerity	0	0	0	0	0
capacity in public sector management	0	0	0	0	0
capacity of government	3	0	1	0	4
capital	362	118	338	162	980
central bank	1	3	10	5	19
changing external landscape	0	0	0	0	0
changing internal landscape	0	0	0	0	0
chronic and deep poverty	0	0	0	0	0
citizens	109	9	117	17	252
civil society	141	42	129	98	410
clean drinking water	0	0	12	0	12
cleavage urban and rural	0	0	0	0	0
competition	24	4	39	7	74
competitive	66	8	48	16	138
conditional lending	0	0	0	0	0
conditionality	1	0	0	1	2
consensus oriented	0	0	0	0	0
content conditionality	0	0	0	0	0
control of corruption	0	0	3	0	3
credit	206	7	283	50	546
currency rates	0	0	0	0	0
curtailing the power of labour unions	0	0	0	0	0
cutbacks	0	0	0	0	0
debt	305	77	171	94	647
debt relief	31	3	19	4	57
decentralisation	118	0	195	0	313
deflation	0	0	0	0	0

degovernmentalization	0	0	0	0	0
democratic governance	8	0	4	2	14
democratic improvement	0	0	0	0	0
democratic institutions	2	3	1	7	13
deregulation	15	0	0	0	15
destatalization	0	0	0	0	0
devaluation	0	1	0	1	2
development	8097	1323	6180	2688	18288
direct foreign investments	0	1	0	0	1
distribution of wealth	0	0	0	0	0
economic distribution	0	0	0	0	0
economic growth	95	68	140	75	378
economic inequality	0	0	3	0	3
economic policy agenda	0	0	0	0	0
economy	320	89	287	113	809
education	1009	272	1182	345	2808
effective service delivery	1	0	9	0	10
effectiveness	41	18	82	30	171
efficiency	310	46	178	42	576
efficiency in public sector management	0	0	0	0	0
efficient bureaucracy	0	0	0	0	0
electoral system	0	0	1	0	1
electricity	136	32	214	40	422
emancipation	2	0	0	0	2
employment	820	90	758	252	1920
empowerment	48	1	55	4	108
empowerment of woman	0	0	0	0	0
ending user fees	0	0	0	0	0
enterprise	23	4	27	15	69
entrepreneurship	21	3	47	11	82
equal distribution of income	0	0	0	0	0
equal wealth distribution	0	0	0	0	0
equality	28	27	24	29	108
equity	127	12	51	47	237
execution of rules	0	0	0	0	0
expenditure	407	66	505	102	1080
export oriented	2	1	0	0	3
externality	0	0	0	0	0
facility	56	7	35	19	117
fair application of the rules	0	0	0	0	0
financial inequality	0	0	0	0	0
financial stability	0	1	0	0	1
fiscal discipline	4	0	1	1	6
flexibilization	0	0	0	0	0
food insecurity	0	4	9	1	14
food shortages	0	1	5	0	6

free fair transparent elections	0	0	0	0	0
free independent responsible media	0	0	0	0	0
free market	0	0	0	0	0
free trade	2	0	12	27	41
freedom	21	4	12	9	46
gender equality	22	13	18	9	62
GINI index	0	7	1	2	10
globally engaged	0	0	0	0	0
good governance	125	15	90	18	248
good government	0	0	0	1	1
good management	1	0	2	0	3
governance	566	75	378	167	1186
government effectiveness	0	0	10	0	10
government leadership	0	0	1	1	2
government legitimacy	0	0	0	0	0
government participation	0	0	0	0	0
government reforms	1	1	0	0	2
governmental institutions	1	0	0	0	1
grants	66	25	101	25	217
growth	932	235	891	313	2371
health care	123	25	86	40	274
health system	4	7	20	41	72
housing	165	43	119	28	355
human capital	12	44	28	62	146
human rights law	0	0	0	0	0
humanitarian measures	0	0	0	0	0
impartial	1	0	0	0	1
import oriented	0	0	0	0	0
improvements	116	22	100	42	280
improving accountability of the public sector	0	0	0	0	0
improving efficiency of the public sector	0	0	0	0	0
improving the welfare of the population	0	0	0	0	0
inclusiveness	0	0	6	0	6
income	210	48	169	21	448
individual freedom	0	0	0	0	0
individualization	0	0	0	1	1
inequality	3	23	74	28	128
inflation	102	16	107	15	240
information	459	104	513	176	1252
infrastructure	1326	240	1509	537	3612
innovation	53	1	69	4	127
insecurity	5	8	23	1	37
institutional stakeholders	0	0	0	0	0
institutions	486	65	372	189	1112
interest	116	3	59	19	197
international affairs	0	0	0	0	0

intervention	18	19	48	29	114
investment	310	103	578	142	1133
knowledge economy	0	0	2	0	2
labour market	42	0	44	0	86
lack of terrorism	0	0	0	0	0
lack of violence	0	0	0	0	0
lasting benefits for the population	0	0	0	0	0
legal framework	38	15	61	31	145
less impotence	0	0	0	0	0
liberal democracy	0	0	0	0	0
liberalism	0	0	0	1	1
liberalization	7	3	7	5	22
limiting distorting effect of money in politics	0	0	0	0	0
livelihoods	29	0	21	0	50
living conditions	6	44	38	24	112
malnutrition	67	9	51	16	143
management	1193	186	891	399	2669
market	247	24	264	57	592
market deregulation	0	0	0	0	0
market liberalization	0	0	0	0	0
market logics	0	0	0	0	0
market mechanism	0	0	0	0	0
market reform	0	0	0	0	0
maternal health	22	4	6	8	40
maternal mortality rate	6	9	16	4	35
MDGs	61	76	42	104	283
measure	56	4	42	19	121
microloans	0	0	0	0	0
millennium development goals	41	10	24	27	102
monetarism	0	0	0	0	0
monetary discipline	0	0	0	0	0
mortality	189	66	136	30	421
national government	0	0	1	1	2
neoliberal orthodoxy	0	0	0	0	0
neoliberal policy	0	0	0	0	0
neoliberalism	0	0	0	0	0
normalization	0	1	0	0	1
nutrition	73	6	40	28	147
opening up of borders	0	0	0	0	0
opening up of capital flows	0	0	0	0	0
opening up of trade	0	0	0	0	0
opportunities to maintain wellbeing	0	0	0	0	0
order	141	87	266	199	693
ownership	75	16	45	20	156
participation	227	56	286	79	648
participatory civil society	0	0	0	0	0

peace	34	32	58	17	141
physical capital	0	1	4	0	5
policy creation	0	0	0	0	0
policy dialogue	12	1	5	0	18
political accountability	0	1	0	0	1
political economy	0	0	0	0	0
political freedom	0	0	0	1	1
political parties	23	0	3	5	31
political stability	4	3	9	1	17
poor	592	108	414	165	1279
poor governance	0	2	2	2	6
population	365	144	665	204	1378
poverty	945	505	1197	609	3256
poverty analysis	3	4	11	0	18
poverty focused government	0	0	0	0	0
poverty line	16	21	41	3	81
poverty reduction	389	91	510	217	1207
predictability	4	0	12	1	17
private interests	0	0	0	1	1
private sector	673	95	658	110	1536
privatization	7	8	21	13	49
privatization of state enterprises	0	0	0	0	0
pro poor growth	0	0	0	0	0
pro poor policy	0	0	0	0	0
processes	134	6	75	7	222
productivity	218	19	288	41	566
professional bureaucracy	0	0	0	0	0
professionalization	0	2	2	1	5
program implementation	0	1	0	2	3
prosperity	3	0	5	0	8
protection	255	44	273	95	667
protection of human rights	0	1	2	9	12
protection of private property rights	0	0	0	0	0
public affairs	0	2	1	13	16
public benefits	0	0	0	0	0
public goods	0	0	22	0	22
public housing	0	0	0	0	0
public institutions	15	3	32	7	57
public resources	16	7	6	4	33
public sector	230	9	128	7	374
public service delivery	5	0	7	0	12
public services	26	16	42	14	98
redistribution	14	1	2	6	23
redistribution of income	6	1	0	0	7
reduced state intervention	0	0	0	0	0
reducing poverty	13	9	9	6	37

reduction of social spending	0	0	0	0	0
reforms	146	49	121	139	455
regulatory framework	144	14	86	34	278
removal of export barriers	0	0	0	0	0
removal of import barriers	0	0	0	0	0
representation	31	4	30	6	71
representatives	30	14	32	32	108
resources	690	220	512	324	1746
resources allocation	0	0	0	0	0
responsible officials	0	0	0	0	0
responsiveness	9	0	3	0	12
restructuring reforms	0	0	0	0	0
rule of law	67	48	27	25	167
sanitary facilities	1	1	2	2	6
sanitation	331	66	257	127	781
sectors of society	0	1	0	0	1
security	538	268	560	146	1512
separation of powers	0	4	2	1	7
shared prosperity	0	0	0	0	0
shocks	35	5	18	18	76
short life expectancy	0	0	0	0	0
shortages	1	3	25	3	32
social contract	0	0	1	0	1
social exclusion	5	2	4	1	12
social protection	106	12	178	51	347
social redistribution	0	0	0	0	0
social security	9	5	20	7	41
social services	59	31	18	3	111
social supports	0	0	0	0	0
soil nutrients	0	0	0	0	0
spending	120	17	164	33	334
stability	358	86	148	42	634
stable political climate	0	0	0	0	0
state	141	57	84	74	356
state capacity	0	0	0	0	0
strengthening capacities	0	0	0	0	0
structural adjustment	4	1	0	3	8
subsidies removal	0	0	0	0	0
support	792	143	713	248	1896
sustainability	48	9	59	15	131
sustainable development	44	12	20	40	116
tackle the causes of poverty	0	0	0	0	0
tackling corruption	1	0	0	0	1
tax cuts	0	0	0	0	0
tax reforms	3	0	6	0	9
technologies	84	2	56	15	157

trade	287	33	195	133	648
transparency	0	0	0	0	0
transportation sector	2	0	0	3	5
valorisation	0	0	1	0	1
valuation	5	1	7	2	15
viable economies	0	0	0	0	0
viable political bodies	0	0	0	0	0
voice	6	1	16	0	23
vulnerability	111	24	39	33	207
wealth	25	6	9	9	49
wealth distribution	0	0	0	0	0
welfare	125	7	35	16	183
welfare state withdrawal	0	0	0	0	0
wellbeing	4	1	2	6	13
Eindtotaal	29310	6407	27078	10475	73270

> Deze data geeft het totaal weer van elk woord dat wel/niet in alle PRSP's per land geteld is. Er is ervoor gekozen om niet de data bij te voegen die laat zien hoe vaak elk woord per elke PRSP, per land geteld zijn aangezien dit meer dan 200 pagina's aan data in Word zou geven. De data kan wanneer gewenst worden opgevraagd.